

Tilastoja Kaakkois-Suomen ulkomaalaistaustaisesta väestöstä ja työnhakijoista

TARJA PAANANEN

Tilastoja Kaakkois-Suomen ulkomaalaistaustaisesta väestöstä ja työnhakijoista

TARJA PAANANEN

RAPORTTEJA 62 | 2013

**TILASTOJA KAAKKOIS-SUOMEN ULKOMAALAISTAUSTAISESTA
VÄESTÖSTÄ JA TYÖNHAKIJOISTA**

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kansikuva: Joonas Kojo

ISBN 978-952-257-810-5 (PDF)

ISSN 2242-2846

ISSN 2242-2854 (verkkójulkaisu)

URN:ISBN:978-952-257-810-5

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Kymenlaakso	4
2.1	Ulkomaalaiset Kymenlaaksossa.....	4
2.2.	Ulkomaalaiset työnhakijat Kymenlaaksossa.....	7
3	Etelä-Karjala	15
3.1	Ulkomaalaiset Etelä-Karjalassa	15
3.2	Ulkomaalaiset työnhakijat Etelä-Karjalassa	18

1 Johdanto

Ulkomailta Suomeen suuntautuva muutto on viime vuosina ollut kasvussa, vaikka muuttoliike ei ole kansainvälisesti verrattuna suurta. Maahanmuutto kaksinkertaistui 2000-luvulla. Vuoden 2012 lopussa Suomessa asui 195 511 ulkomaan kansalaista. Ulkomaalaisia oli 3,6 % koko väestöstä. Osuus on edellisvuodesta hieman kasvanut, sillä vuoden 2011 lopulla osuus oli 3,4 %. Suurimmat ulkomaan kansalaisten ryhmät ovat virolaiset (39 763 henkeä eli 0,7 % koko väestöstä) ja venäläiset (30 183 henkeä eli 0,6 % koko väestöstä). Edellisvuoteen verrattuna eniten kasvoi virolaisten määrä.

Maahanmuuttajaväestö keskittyy suuriin kaupunkeihin ja erityisesti pääkaupunkiseudulle. Kaakkois-Suomessa asui 10 600 ulkomaan kansalaista vuoden 2012 lopussa, mikä oli noin 700 edellisvuotta enemmän. Kymenlaaksossa heistä asui 6 400 henkeä. Lähes puolet eli 48 % Kaakkois-Suomen ulkomaiden kansalaisista on venäläisiä (noin 5 100 henkilöä). Koko Suomessa asuvista Venäjän kansalaisista asuu Kaakkois-Suomessa 17 %.

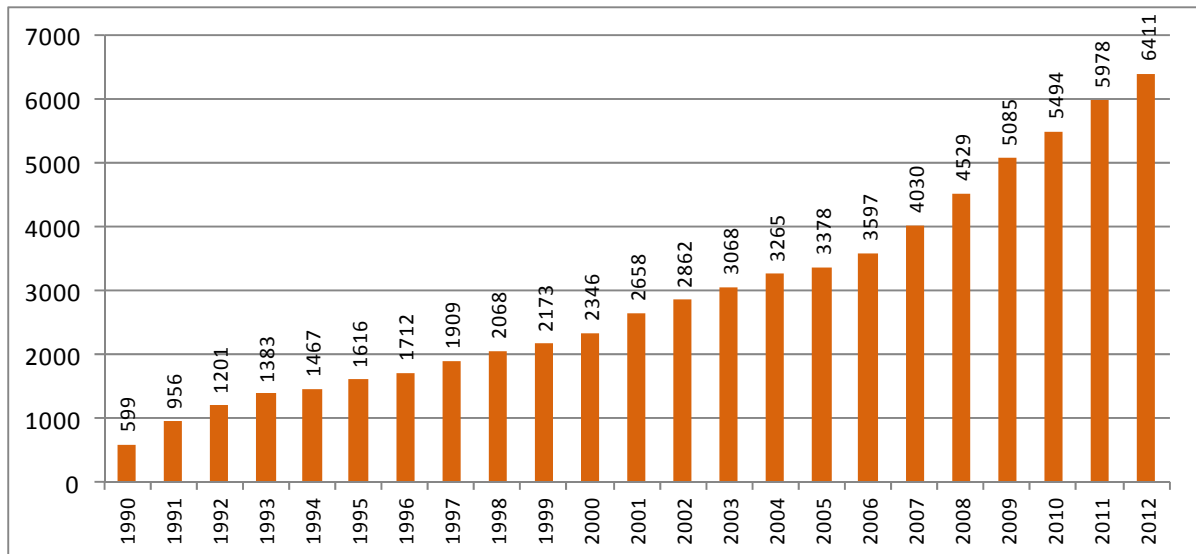
Ulkomaalaistaustaisista työntekijöistä on vaikea saada kattavaa ja alueellista tilastotietoa. Etenkin tilapäisestä työvoimasta tiedot ovat puutteellisia ja hajallaan hallinnon rekistereissä. Tilastotiedot voidaan rajata kansalaisuuden, syntymämaan, äidinkielen tai näiden yhdistelmien perusteella. Eniten ulkomaalaisia tuottaa syntymämaaluokitus ja vähiten kansalaisuuden mukainen luokittelu.

Tässä raportissa esitetään tilastoja Kaakkois-Suomen ulkomaalaistaustaisesta väestöstä ja työnhakijoista maakunnittain. Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan osuudet ovat tietosisällöltään identtiset.

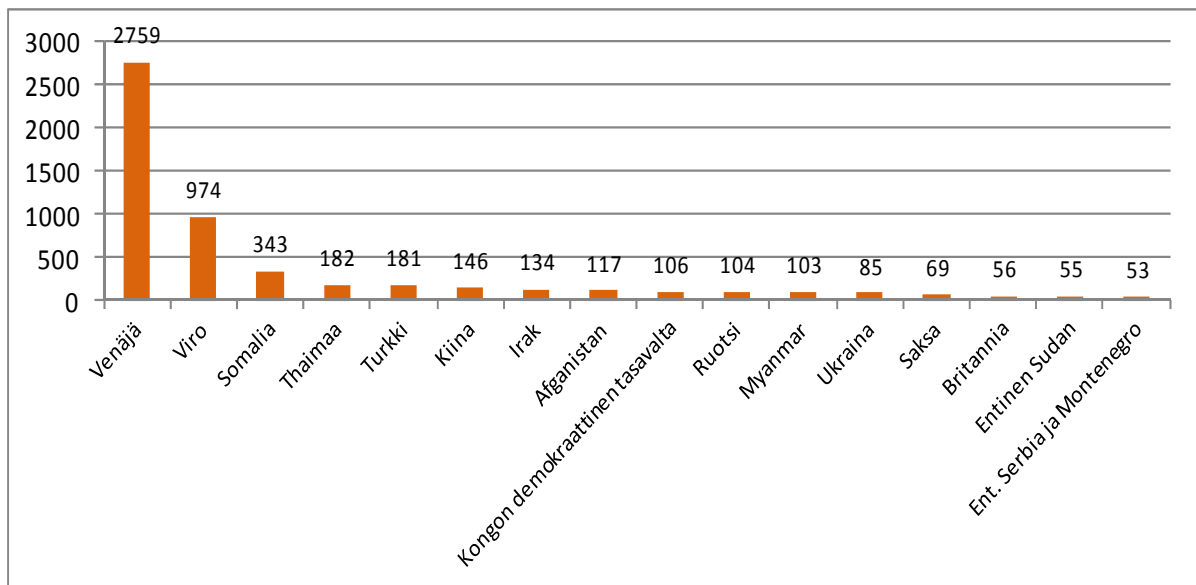
2 Kymenlaakso

2.1 Ulkomaalaiset Kymenlaaksossa

Kymenlaaksossa asui noin 6 400 ulkomaan kansalaista vuoden 2012 lopussa. Vuoteen 1990 verrattuna ulkomaalaisten määrä on kymmenkertaistunut. Kasvuvauhti kiihtyi erityisesti 2000-luvulla. Suhteellisesti ulkomaan kansalaisten osuus väestöstä on tarkastelujaksolla kasvanut 0,3 prosentista 3,5 prosenttiin. Kasvu on ollut viime vuosina Kymenlaaksossa nopeampaa kuin Etelä-Karjalassa.

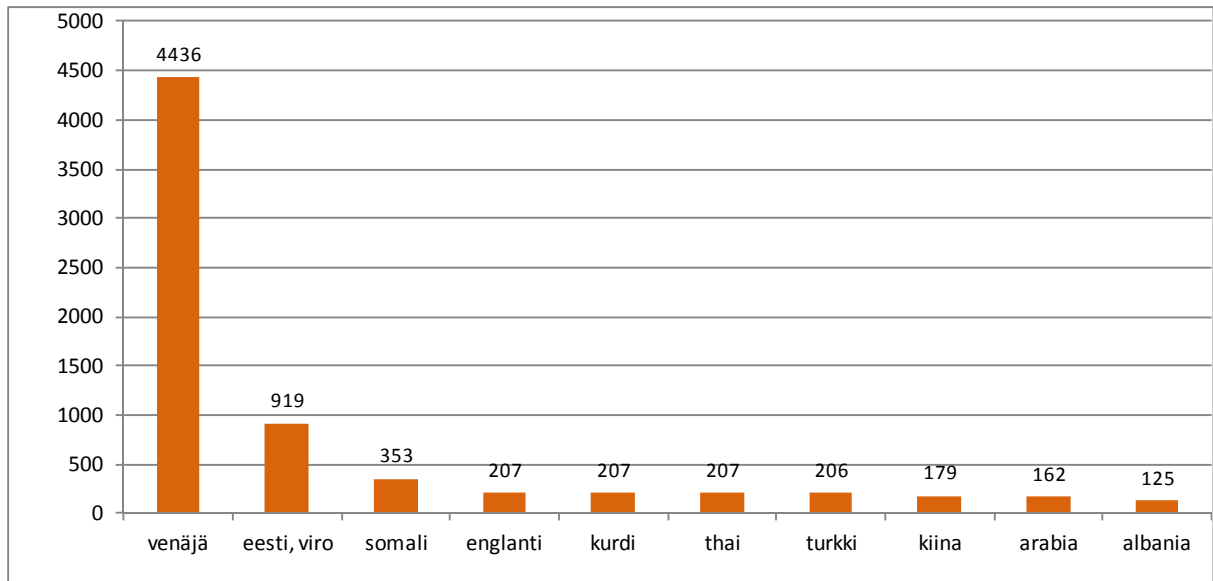

Kuva 2.1.1. Ulkomaan kansalaiset Kymenlaaksossa vuosina 1990–2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot.

Kuva 2.1.2. Ulkomaan kansalaiset Kymenlaaksossa 31.12.2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot.

Lähes puolet eli 43 % Kymenlaakson ulkomaiden kansalaisista on venäläisiä (2 759 henkilöä). Toinen suuri (15 %) ulkomaalaisryhmä on virolaiset, joita asuu alueella lähes tuhat. Alueella seuraavaksi suurimpia kansallisuusryhmiä ovat somalialaiset, thaimaalaiset ja turkkilaiset. Edellisvuoteen verrattuna ulkomaalaisten määrä kasvoi noin 430:lla (+7,2 %). Vuoden 2012 lopussa Kymenlaaksossa asui 146 Viron, 126 Venäjän ja 78 Somalian kansalaista enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuva 2.1.3. Suurimmat vieraskieliset ryhmät Kymenlaaksossa 31.12.2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot.

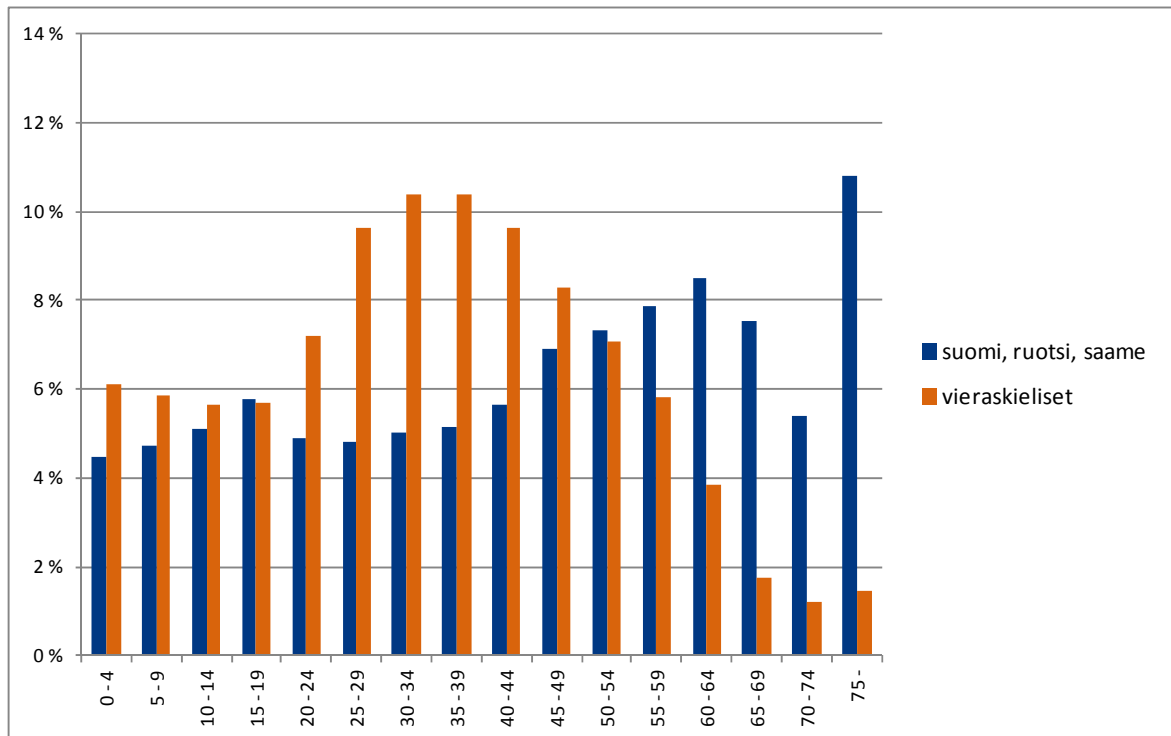
Kymenlaaksossa oli vuoden 2012 lopussa muun kuin suomen-, ruotsin- tai saamenkielisiä asukkaita noin 8 500 eli selvästi enemmän kuin ulkomaan kansalaisia. Muunkielisistä 52 % (noin 4 400) oli venäjänkielisiä. Toiseksi suurin oli vironkieliset; heitä oli noin 900. Muut kieliryhmät ovat selvästi pienempiä.

Verrattuna vuoteen 2011 vieraskielisten määrä kasvoi 10 % (+746 henkilöä). Eniten kasvoi venäjänkielisten asukkaiden määrä (+341 henkilöä, 8 %). Seuraavaksi suurimpia ryhmiä olivat vironkieliset (+128 henkilöä, 16 %) sekä somalinkieliset (+78 henkilöä, 28 %).

Taulukko 2.1.1. Vieraskieliset ja ulkomaan kansalaiset kunnittain Kymenlaaksossa 31.12.2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot.

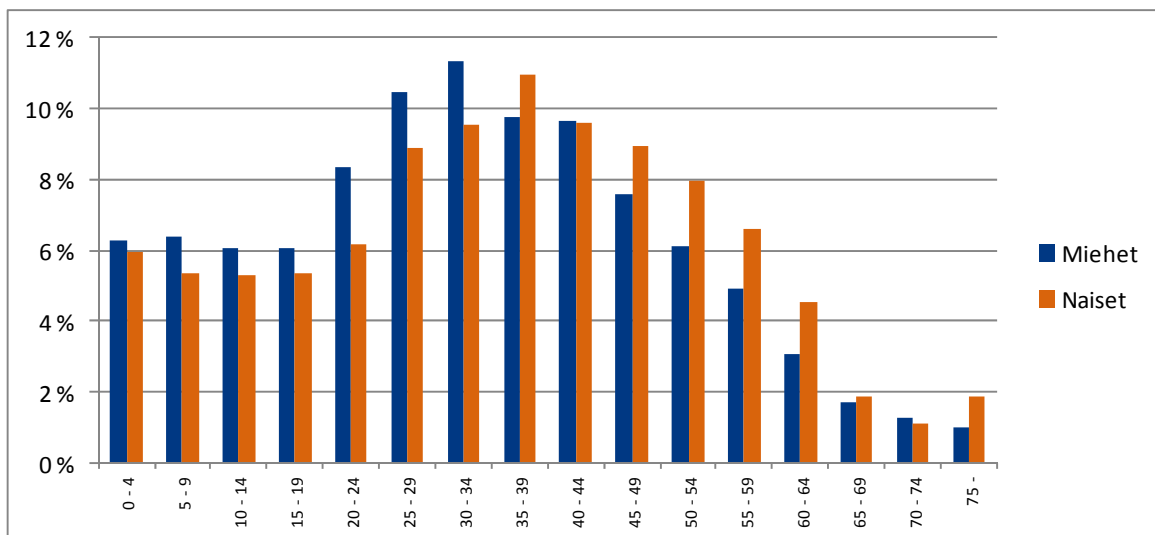
	Väkiluku	Vieraskieliset		Ulkomaan kansalaiset	
Hamina	21 256	996	4,7 %	706	3,3 %
Iitti	6 955	110	1,6 %	85	1,2 %
Kotka	54 873	3 947	7,2 %	3 096	5,6 %
Kouvola	87 296	2 968	3,4 %	2 176	2,5 %
Miehikkälä	2 177	96	4,4 %	74	3,4 %
Pyhtää	5 377	138	2,6 %	101	1,9 %
Virolahti	3 487	213	6,1 %	173	5,0 %
Kymenlaakso	181 421	8 468	4,7 %	6 411	3,5 %

Kunnittain vertailtuna sekä vieraskielisten että ulkomaan kansalaisten suhteellinen osuus on suurin Kotkassa ja pienin Iitissä. Kotkassa vieraskielisten osuus oli 7,2 ja ulkomaan kansalaisten osuus 5,6 % koko väestöstä – osuudet ovat koko Suomen keskiarvo-osuutta (vieraskieliset 4,9 %, ulkomaan kansalaiset 3,6 %) korkeampia. Myös Virolahdella valtakunnallinen keskiarvo ylittyi. Kouvolassa vieraskielisten osuus oli 3,4 % ja ulkomaan kansalaisten 2,5 %. Edellisvuoteen verrattuna vieraskielisten osuus kasvoi nopeimmin Kotkassa (+374 henkilöä) ja Kouvolassa (+236 henkilöä). Suhteellinen lisäys oli suurinta Miehkälässä ja Virolahdella.

Kuva 2.1.4. Vieraskielisten kansalaisten jakautuminen ikäluokkiin Kymenlaaksossa 31.12.2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot.

Kuvasta 2.1.4. on nähtävissä, että vieraskielisten ikärakenne on selvästi kantaväestöä nuorempi. Lähes puolet vieraskielisistä kuuluu 20–44-vuotiaiden ikäryhmään, kun vastaava osuus kantaväestössä on 26 %. Tilanne on päinvastainen vanhemmissa ikäryhmissä: 50 vuotta täyttäneiden osuus vieraskielisistä on 21 % (kantaväestö 47 %).

Kuva 2.1.5. Vieraskielisten kansalaisten jakautuminen sukupuolen mukaan ikäluokkiin Kymenlaaksossa 31.12.2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot.

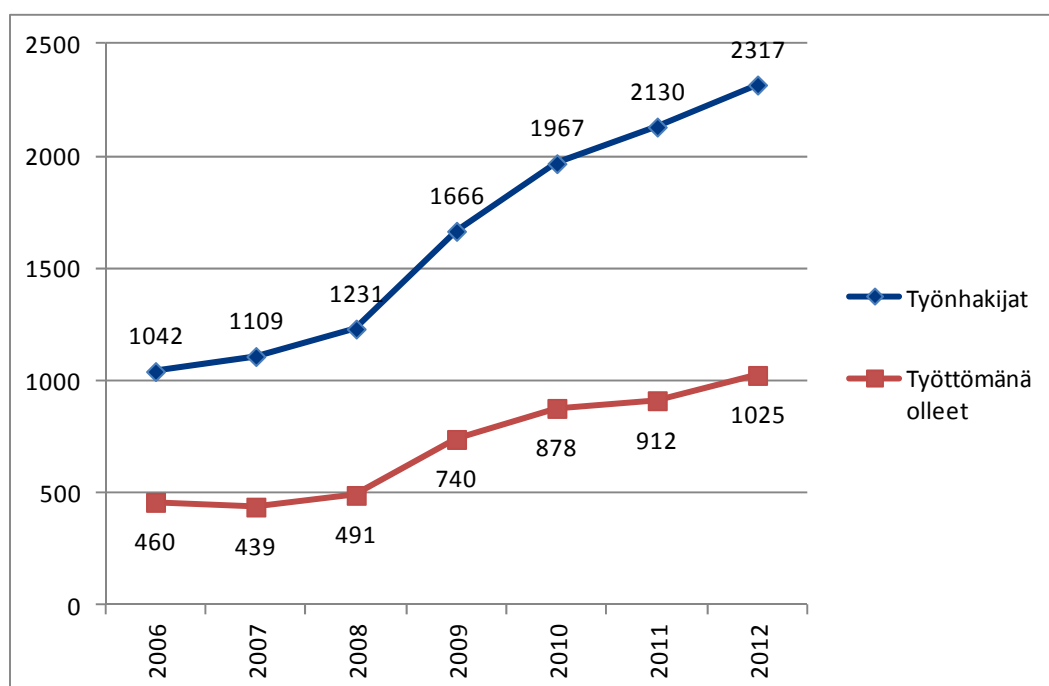
Kymenlaakson vieraskielisistä 48 % on miehiä ja 52 % naisia. Miesten suurin ikäryhmä on 30–34-vuotiaat. Siihen kuuluu noin 460 henkeä eli 11 % vieraskielisistä miehistä. Naisten suurin ikäluokka on 35–39-vuotiaat, johon kuuluu niin ikään 11 % (noin 490 henkeä). Naisten ikäjakauma on hieman miesten vastaavaa vanhempi.

2.2. Ulkomaalaiset työnhakijat Kymenlaaksossa

Taulukko 2.2.1. Ulkomaalaiset työnhakijat (kaikki) Kymenlaaksossa vuosina 2006–2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

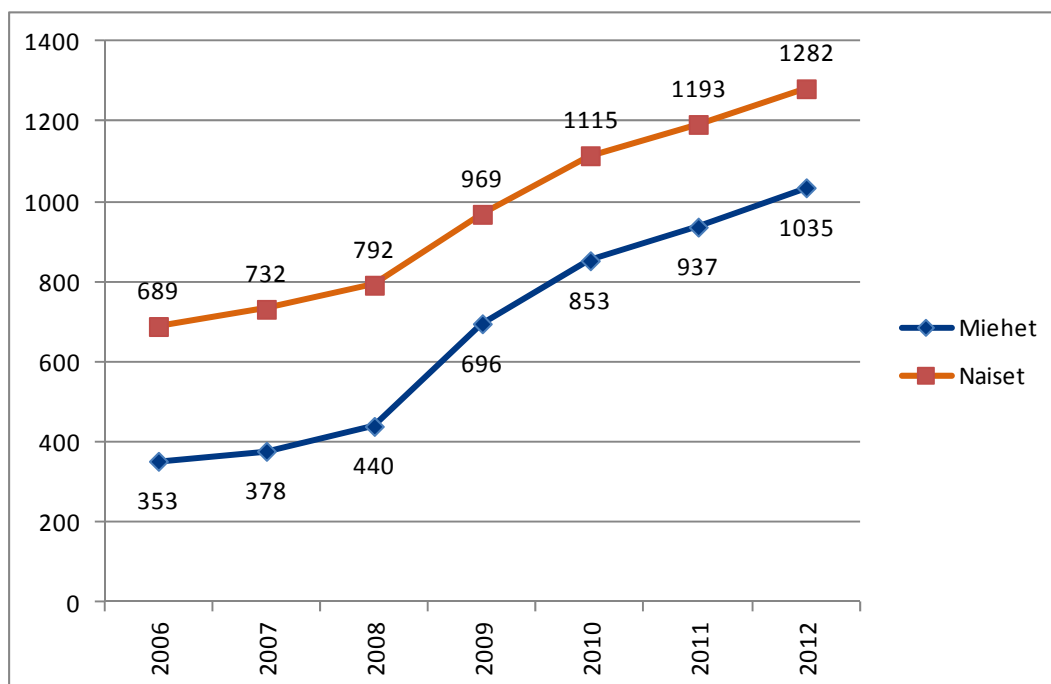
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Työnhakijat	1042	1109	1231	1666	1967	2130	2317
Miehet	34 %	34 %	36 %	42 %	43 %	44 %	45 %
Naiset	66 %	66 %	64 %	58 %	57 %	56 %	55 %
Alle 25-v.	12 %	12 %	11 %	12 %	12 %	13 %	13 %
25-49 v.	68 %	66 %	67 %	68 %	67 %	64 %	64 %
yli 50 v.	20 %	22 %	22 %	20 %	21 %	22 %	24 %
Työttömänä olleet	44 %	40 %	40 %	44 %	45 %	43 %	44 %

Kymenlaaksossa oli vuonna 2012 noin 2 300 ulkomaalaista työnhakijaa. Työttömiä heistä oli 44 % (koko maa 47 %). Naisten osuus hakijoista oli 55 % (koko maa 54 %). Kymenlaaksossa alle 25-vuotiaiden ulkomaalaisten työttömien ryhmä (13 %) oli prosenttiyksikön koko maan keskiarvoa suurempi. Verrattuna koko maahan 25–49-vuotiaita on vähemmän ja 50 vuotta täyttäneitä enemmän. Kaikista työnhakijoista ulkomaan kansalaisia oli 11,2 % (koko maa 9,7 %). Osuus on noussut nopeasti, sillä vuonna 2006 osuus oli 5,2 %.

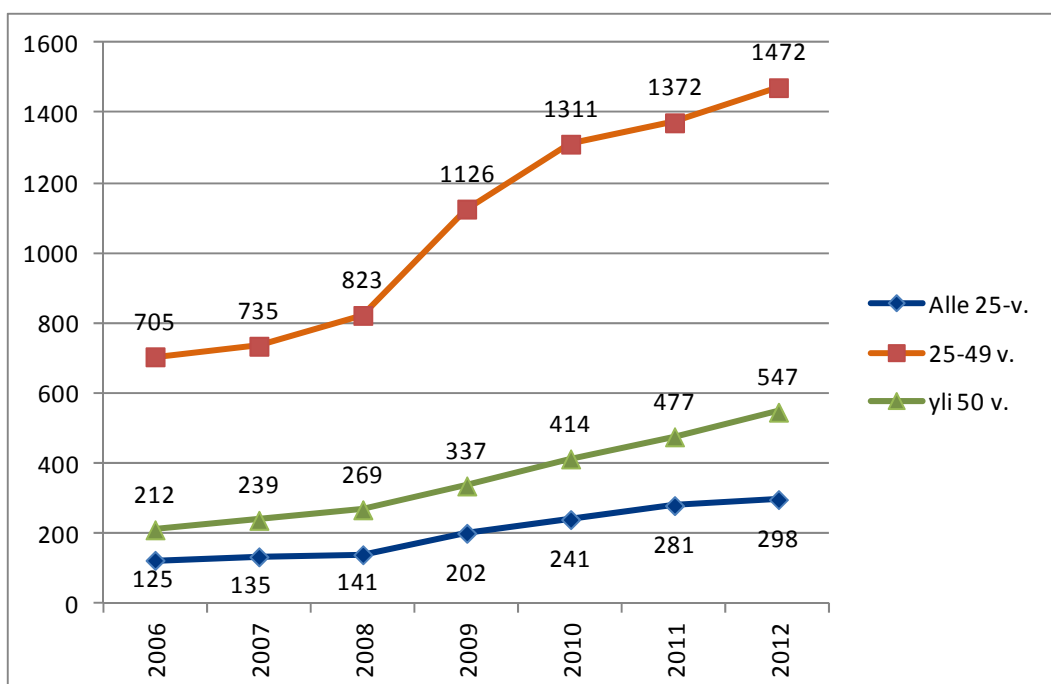
Kuva 2.2.1. Ulkomaalaiset työnhakijat (kaikki) Kymenlaaksossa vuosina 2006–2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Lähde: Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Ulkomaalaisten työnhakijoiden kokonaismäärä on yli kaksinkertaistunut tarkastelujaksolla. Suhteellinen kasvu on ollut koko maata nopeampaa. Luvut ovat samansuuntaisia myös työttömien ulkomaalaishakijoiden osalta. Työttömien osuus kaikista hakijoista on ollut korkeimmillaan vuonna 2010, jolloin 45 % oli työttömiä.

Kuva 2.2.2. Ulkomaalaiset työnhakijat (kaikki) Kymenlaaksossa sukupuolen mukaan vuosina 2006–2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Työnhakijana oli noin 1 300 naista ja 1 000 miestä. Miesten osuus hakijoista on kasvanut vuodesta 2008 lähtien. Viime vuosina miesten osuus työnhakijoista on noussut prosenttiyksikön vuodessa.

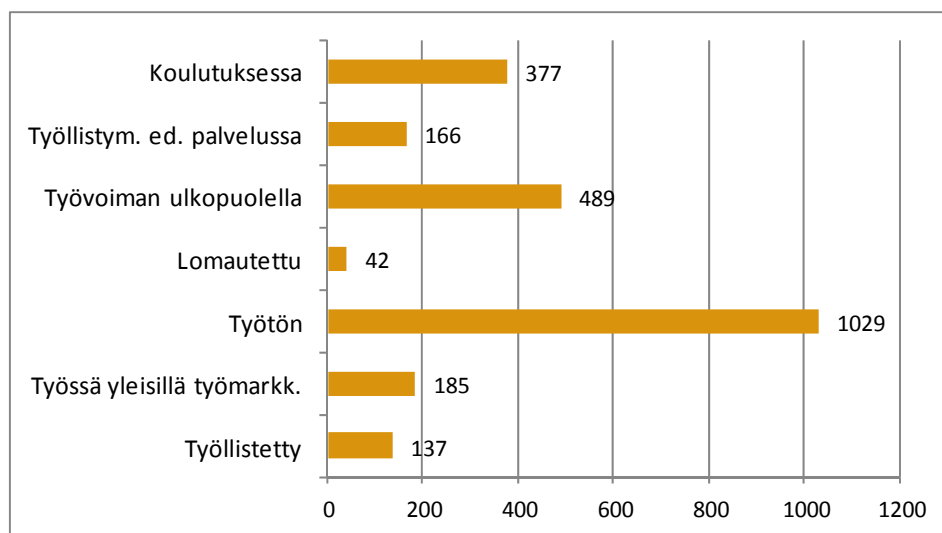
Kuva 2.2.3. Ulkomaalaiset työnhakijat (kaikki) Kymenlaaksossa ikäryhmittäin vuosina 2006–2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Koko tarkastelujakson ajan 25–49-vuotiaiden työnhakijoiden ryhmä on ollut selkeästi suurin. Ryhmän osuus hakijoista on kuitenkin tippunut 68 prosentista 64 prosenttiin. Alle 25-vuotiaiden ryhmä on kasvanut prosenttiyksikön verran. Suurinta suhteellinen kasvu on ollut yli 50-vuotiaiden ryhmässä. Kun vuonna 2006 heidän osuutensa oli viidennes, viimeisimpien tilastotietojen mukaan osuus on nyt lähes neljännes.

Taulukko 2.2.2. Ulkomaalaisten työnhakijoiden aktiivointiaste Kymenlaaksossa vuosina 2006–2012. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto. Ulkomaalaisten aktiivointiaste = palveluissa yhteensä laskentapäivänä olleiden ulkomaalaisten osuus palveluissa yhteensä laskentapäivänä olleiden ulkomaalaisten ja ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden summasta.

Kymenlaakso	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ulkomaalaisten aktiivointiaste	45,1	48,6	47,8	41,8	42,0	44,3	41,7

Työvoimapolitiisilla toimenpiteillä edistetään laajasti ulkomaalaisten työllisyyttä. Vuonna 2012 ulkomaalaisten aktiivointiaste oli 41,7 %. Koko maan osuus oli prosenttiyksikön pienempi. Kaikkien työnhakijoiden osalta aktiivointiaste oli 29,3 % (koko maa 29,8 %).

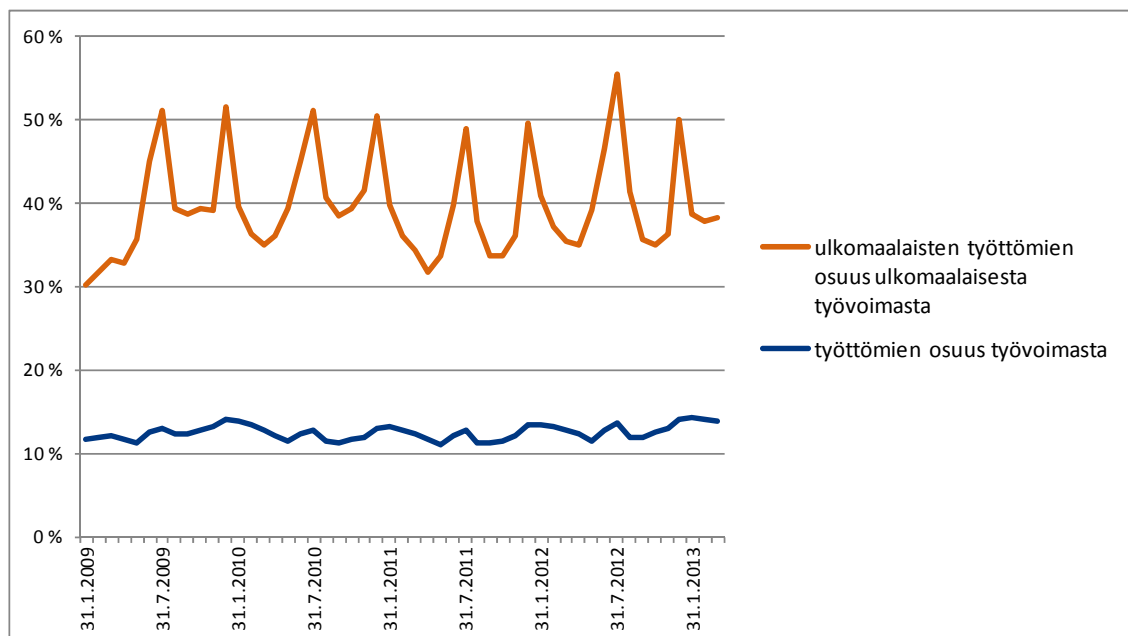
Kuva 2.2.4. Ulkomaalaisten työnhakijoiden työllisyystilanne vuoden 2013 maaliskuun laskentapäivän mukaan Kymenlaaksossa. Poistettu luokat työttömyyseläkkeellä + lyhennetyllä työviikolla. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Maaliskuun 2013 lopussa Kymenlaaksossa oli noin 2 430 ulkomaalaista työnhakijaa. Heistä 42 % eli 1029 henkilöä oli työttömänä (koko maa 46 %) ja 2 % lomautettuna (koko maa 3 %). Työllistettynä oli 137 henkilöä, joka vastaa kuutta prosenttia kaikista työnhakijoista. Työllistymistä edistäviin palveluihin osallistui 7 % työnhakijoista. Koko maassa osuus oli pienempi eli 4 %. Koulutukseen osallistui kuun lopussa 16 % työnhakijoista (koko maa 13 %). Valtaosa ulkomaalaisten aloittamasta työvoimapolitiisesta koulutuksesta on valmentavaa koulutusta.

Taulukko 2.2.3. Suurimmat työnhakijaryhmät (kaikki) kansalaisuuksittain Kymenlaaksossa vuosina 2006–2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

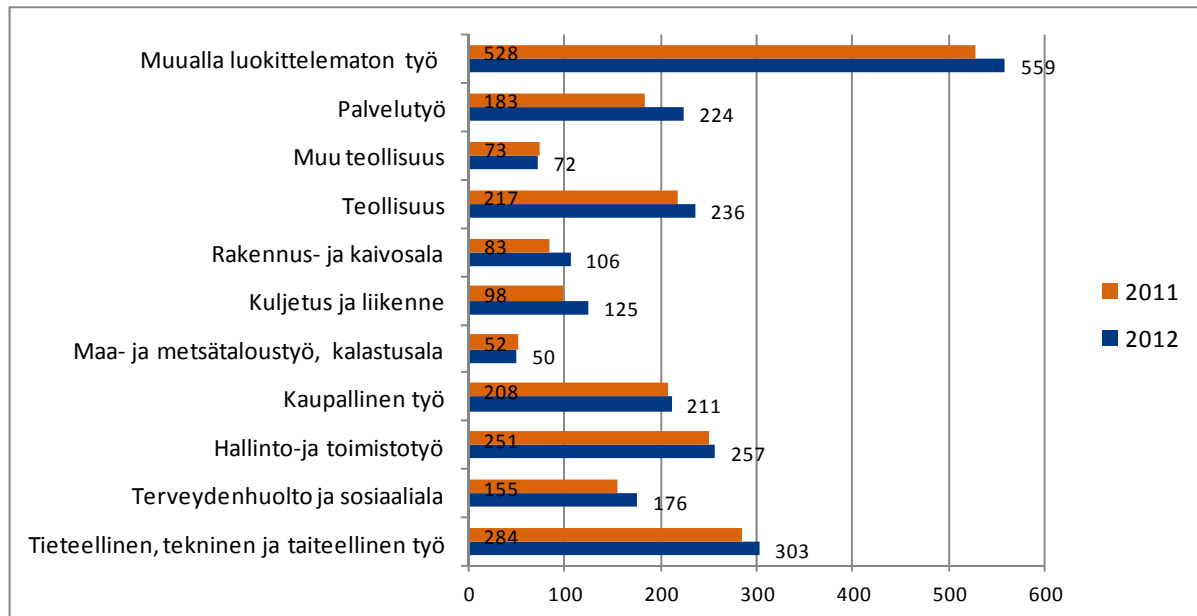
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Irak	8	10	19	27	45	72	82
Myanmar	24	35	37	49	50	52	52
Somalia	6	12	16	28	91	153	183
Thaimaa	37	40	49	55	68	73	82
Turkki	31	31	34	44	48	50	59
Venäjä	601	632	670	928	1 059	1 095	1 153
Viro	55	54	81	117	138	154	163

Puolet ulkomaalaisista työnhakijoista on venäläisiä. Heidän osuutensa kaikista ulkomaalaisista työnhakijoista on laskenut – vuonna 2006 se oli vielä 58 %. Somalialaiset ovat nousseet toiseksi suurimmaksi ulkomaalaisryhmäksi. Osuus ulkomaalaishakijoista on kasvanut selvästi, sillä vuonna 2006 se oli alle 1 %, kun vuonna 2012 osuus oli jo 8 %. Virolaisten osuus on viime vuosina pysynyt 7 prosentissa.

Kuva 2.2.5. Ulkomaalaisten ja koko väestön työttömyysasteet Kymenlaaksossa 1.1.2009–31.3.2013. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

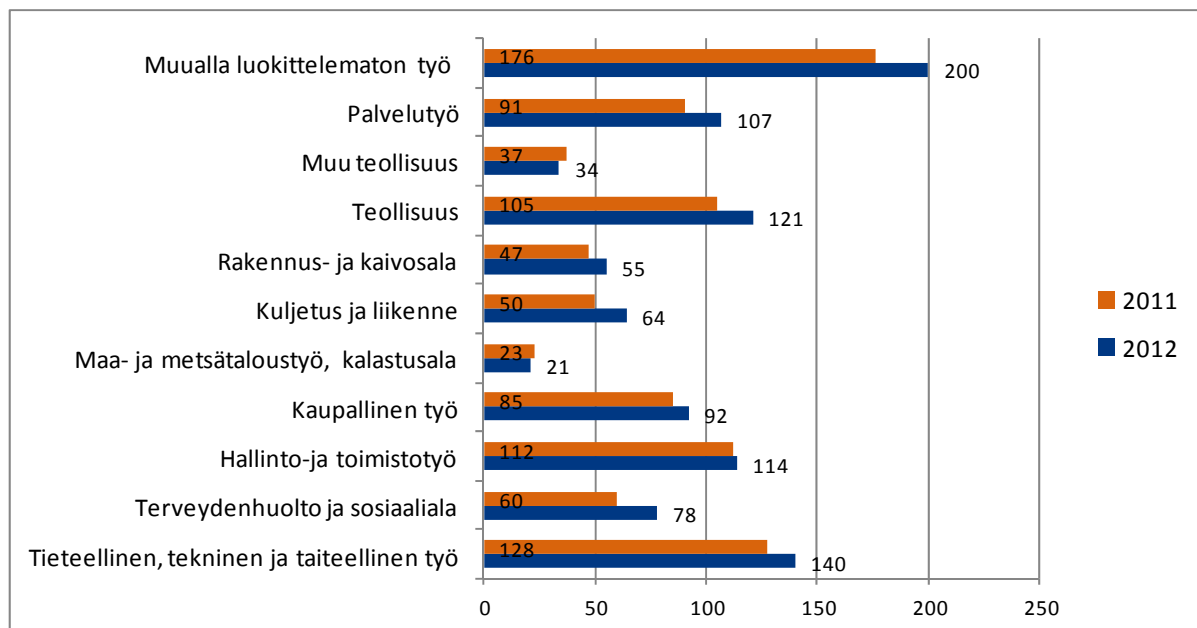
Ulkomaalaisten työttömyysaste on huomattavasti koko väestön työttömyysastetta korkeampi. Maaliskuun 2013 lopussa ulkomaalaisten työttömien osuus ulkomaalaisesta työvoimasta oli Kymenlaaksossa 38,3 % (koko maa 26,2 %). Kausivaihtelu on selvästi nähtävissä; ulkomaalaisten työttömyysaste on korkeimmillaan vuosittain keskikesällä ja vuoden lopussa. Koko väestön työttömyysaste samana ajankohtana oli 13,8 %.

Kuva 2.2.6. Ulkomaalaiset työnhakijat (kaikki ammattiryhmittäin Kymenlaaksossa vuosina 2011–2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto. Jos työnhakijalla ei ole esittää työhistoriaan liittyviä asiakirjoja eikä hakijalle näin ollen voida määrittää ammattia, merkitsee TE-toimiston virkailija hakijalle "ei ammattia = muulla luokittelematon työ". Tämä vaikuttaa osaltaan ryhmän suuruuteen.

Ammattiryhmittäin tarkasteltuna lähes neljännes (noin 560 henkilöä) kaikista ulkomaalaista työnhakijoista sijoittui ei ammattia -ryhmään (katso kuvan 2.2.6. alaviite). Koko maahan verrattuna (32 %) suhteellinen osuus on Kymenlaaksossa pienempi. Toiseksi suurin ryhmä oli tieteellinen, tekninen ja taiteellinen työ (13 %, noin 300 hakijaa). Vuoteen 2011 verrattaessa lukumääräisesti eniten kasvoi palvelualojen hakijoiden määrä. Rakennus- ja kuljetustyössä suhteellinen lisäys oli suurinta.

Hakijoiden ammattiryhmittäinen jakauma on melko yhteneväinen koko maan arvojen kanssa. Selvimät erot löytyvät ei ammattia -ryhmän lisäksi hallinto- ja toimistotyön hakijoista (Kymenlaakso 11 %, koko maa 8 %) sekä palvelutyön hakijoista (Kymenlaakso 10 %, koko maa 12 %).

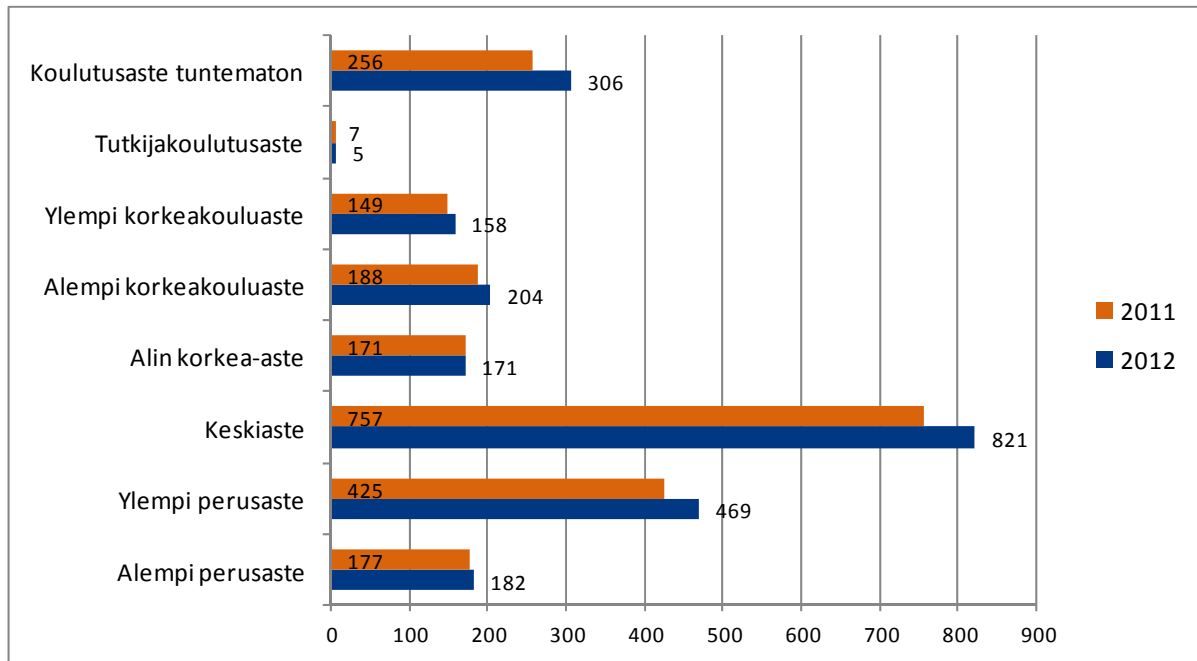
Kuva 2.2.7. Ulkomaalaiset työnhakijat (työttömät) ammattiryhmittäin Kymenlaaksossa vuosina 2011–2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto. Jos työnhakijalla ei ole esittää työhistoriaan liittyviä asiakirjoja eikä hakijalle näin ollen voida määrittää ammattia, merkitsee TE-toimiston virkailija hakijalle "ei ammattia = muulla luokittelematon työ". Tämä vaikuttaa osaltaan ryhmän suuruuteen.

Työttömien työnhakijoiden suurin ammattiryhmä on ei ammattia -ryhmä viidenneksen osuudella hakijoista. Tieteellisen, teknisen ja taiteellisen työn osuus on toiseksi suurin (14 %). Teollisuustyön osuus oli 12 %. Edellisvuoteen verrattuna lukumääräisesti eniten työttömyys kasvoi ei ammattia -ryhmässä. Suhteellinen kasvu oli voimakkainta terveydenhuollon ammattiryhmässä.

Taulukko 2.2.4. Suurimmat työnhakijaryhmät ammattiryhmittäin Kymenlaaksossa vuonna 2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Työttömät sisältää lomautetut. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Kymenlaakso	Kaikki	Työttömät
Myyjä	110	51
Kirjanpitäjä	60	24
Toimistotyöntekijä	53	25
Kokki	47	24
Kuorma-autonkuljettaja	39	22
Varastotyöntekijä	36	18
Rakennustyöntekijä	35	20
Ompelija	34	13
Suomen kieli	34	11
Sairaanhoitaja	30	13
Hitsaaja	28	15
Ajoneuvoyhdistelmänkuljettaja	27	13
Autonasentaja	27	15
Laitossiivoja	27	14
Muut myyjät	24	10
Huolitsija	22	12
Aikuisten peruskoulutus	22	11
Sairaala-apulainen	21	9

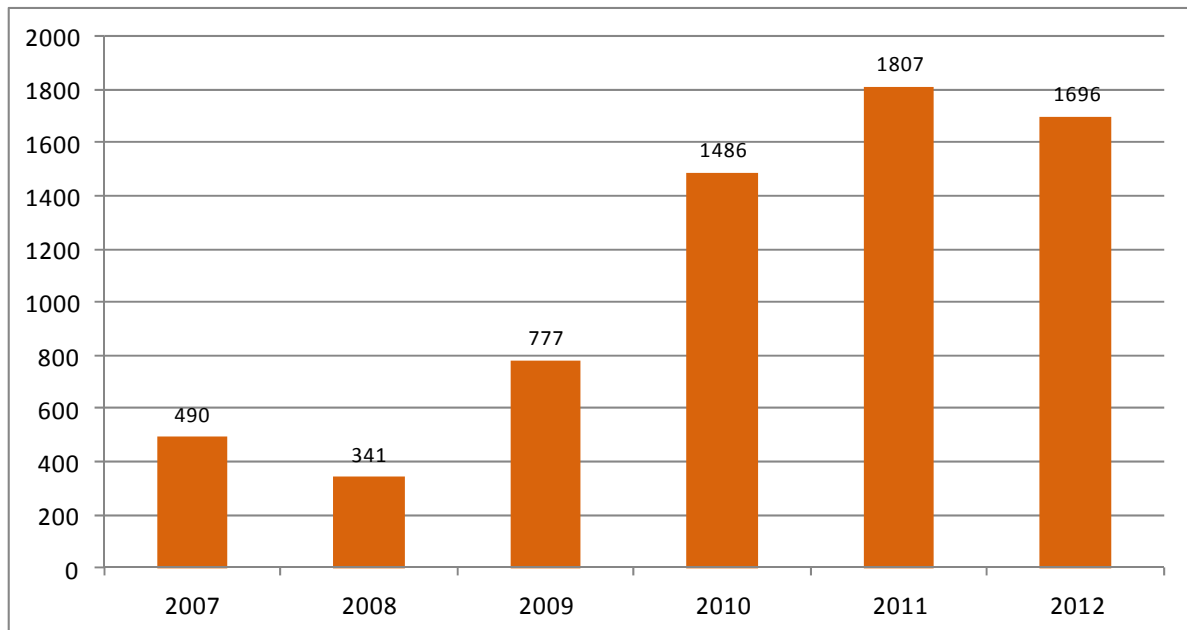
Vuonna 2012 ammateittain tarkasteltuna eniten hakijoita (pl. ei ammattia -ryhmä) oli selkeästi myyjien joukossa (noin 5 % kaikista ja työttömistä työnhakijoista). Kirjanpitäjän ja toimistotyöntekijöitä oli myös melko runsaasti hakijoina. Palvelutyön ammateista kokin ammatti erottui. Seuraavaksi suurimpia ammattiryhmiä olivat kuorma-autonkuljettajat, varastotyöntekijät ja rakennustyöntekijät.

Kuva 2.2.8. Ulkomaalaiset työnhakijat (kaikki) koulutusasteen mukaan Kymenlaaksossa vuosina 2011-2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työvälytilasto. Ryhmään "koulutusaste tuntematon" merkitään työnhakijat, joiden koulutusastetta ei ole voitu määrittää mm. puuttuvien opintoasiakirjojen takia.

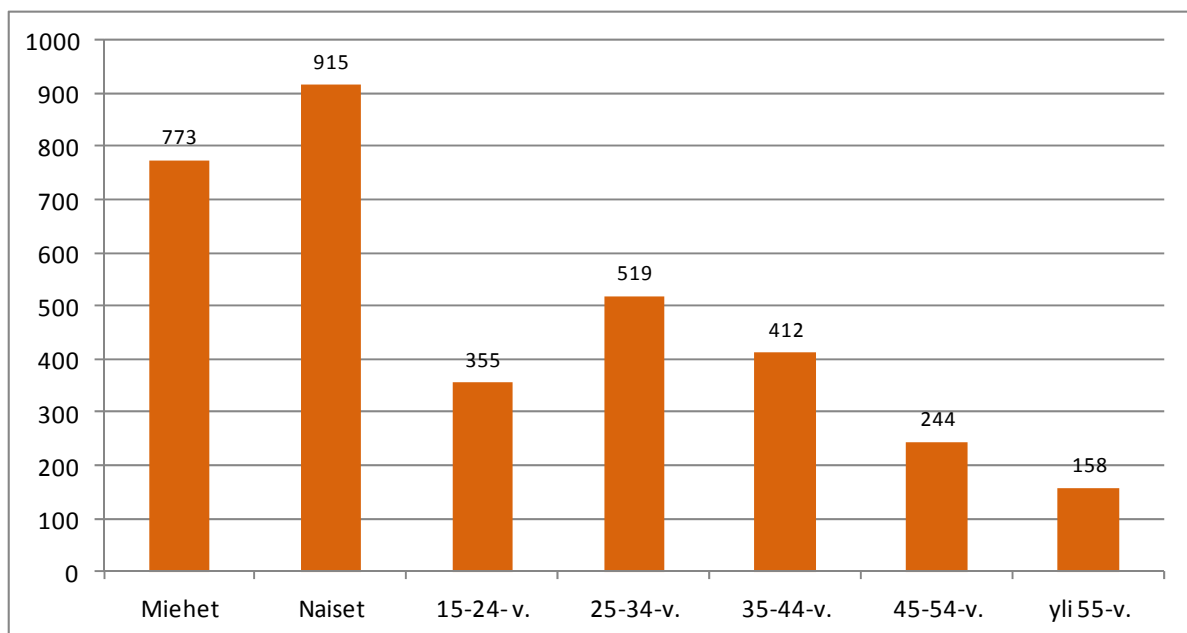
Suurin osa (35 %) ulkomaalaisista työnhakijoista on saanut keskiasteen koulutuksen (sisältää myös pelkät ylioppilastutkinnot). Koko maan keskiarvo on 28 %. Ylemmän perusasteen (peruskoulu + entinen keskikoulu) tutkinto oli viidenneksellä (koko maa 20 %). Kymenlaaksossa alimman korkeakouluasteen (7 %) saaneita hakijoita oli koko maata (4 %) enemmän. Alemman (9 %) sekä ylemmän (7 %) korkeakouluasteen¹ tutkinnon suorittaneiden osuudet ovat lähes samansuuruisia. Koko maassa on "koulutusaste tuntematon"-ryhmän suhteellinen osuus (23 %) selvästi Kymenlaaksoa (13 %) suurempi. Vuoteen 2011 verrattuna lukumääräisesti eniten kasvoi keskiasteen tutkinnon ja suhteellisesti eniten koulutusasteeltaan tuntemattomien hakijoiden määrä.

¹ Alimman korkea-asteen koulutuksiksi luetaan mm. teknikon, agroligin, hortonomin, artenomin ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkinnoja. Alemmaan korkeakouluasteeseen luetaan ammattikorkeakoulututkinnot ja yliopistojen alemmat korkeakoulututkinnot sekä mm. insinööri, metsätalousinsinööri ja merikapteeni.

Kuva 2.2.9. Vuonna 2012 tehdyt kotoutumissuunnitelmat Kymenlaaksossa. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Vuonna 2012 Kaakkois-Suomen ELYn alueella tehtiin yhteensä 2 227 kotoutumissuunnitelmaa. Määrä on ELY-alueiden välisessä vertailussa toiseksi suurin Uudenmaan jälkeen. Kymenlaaksossa tehtyjä suunnitelmia oli noin 1 700. Tarkastelujaksolla tehtyjen suunnitelmien määrä on kasvanut huomattavasti, sillä vuonna 2007 suunnitelmia tehtiin noin 500.

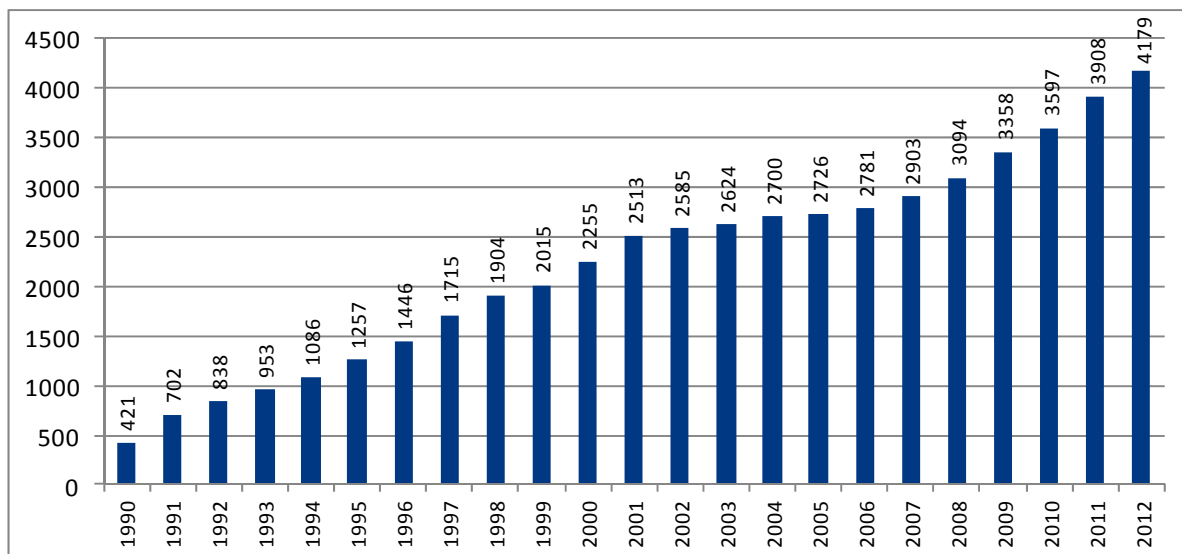
Kuva 2.2.10. Vuonna 2012 tehdyt kotoutumissuunnitelmat Kymenlaaksossa iän mukaan. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Kotoutumissuunnitelmista 54 % tehtiin naisille. Suurin kohdeikäryhmä oli 25–34-vuotiaat. Alueellisesti tarkasteltuna Kymenlaaksossa tehdystä lähes 1 700 suunnitelmasta 65 % tehtiin Kotkan seudulla.

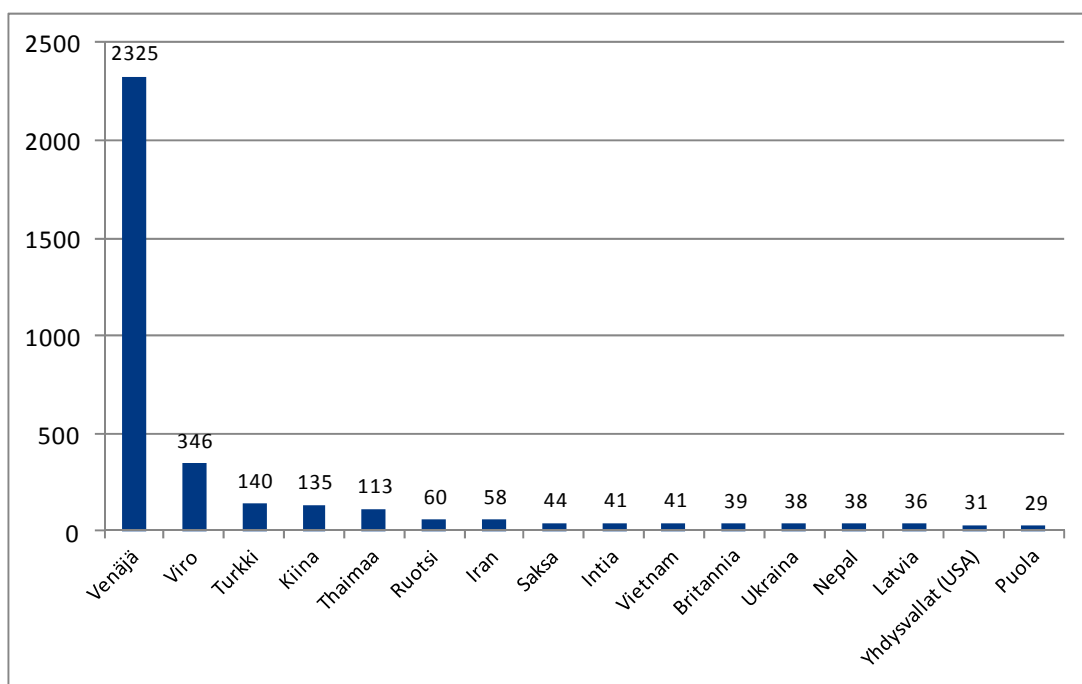
3 Etelä-Karjala

3.1 Ulkomaalaiset Etelä-Karjalassa

Etelä-Karjalassa asui lähes 4 200 ulkomaan kansalaista vuoden 2012 lopussa. Vuoteen 1990 verrattuna ulkomaalaisten määrä on kymmenkertaistunut. Kasvuvauhti kiihtyi erityisesti 1990-luvun loppupuoliskolla. Myös viimeisimpien tilastotietojen mukaan kasvu on ollut nopeaa. Suhteellisesti ulkomaan kansalaisten osuus väestöstä on tarkastelujaksolla kasvanut 0,3 prosentista 3,2 prosenttiin.

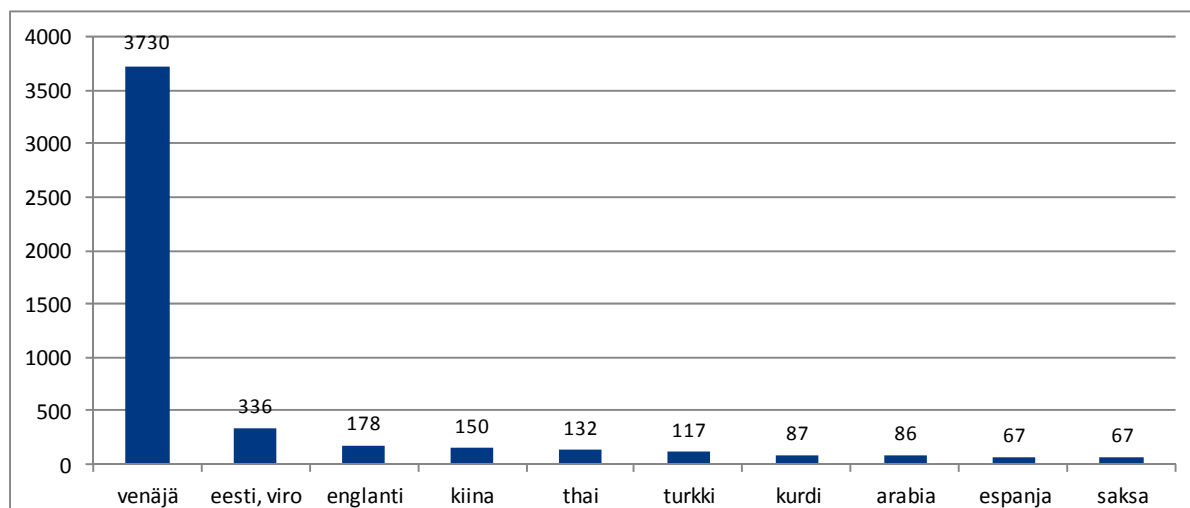

Kuva 3.1.1. Ulkomaan kansalaiset Etelä-Karjalassa 1990–2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot.

Kuva 3.1.2. Ulkomaan kansalaiset Etelä-Karjalassa 31.12.2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot.

Yli puolet eli 56 % Etelä-Karjalan ulkomaiden kansalaisista on venäläisiä (noin 2 300 henkilöä). Seuraavaksi suurin (8 %) ulkomaalaisryhmä on virolaiset, joita asuu alueella noin 350. Alueella seuraavaksi suurimpia kansallisuusryhmiä ovat turkkilaiset, kiinalaiset ja thaimaalaiset. Edellisvuoteen verrattuna ulkomaalaisten määrä kasvoi noin 271:llä (+6,9 %). Vuoden 2012 lopussa Etelä-Karjalassa asui 55 Viron ja 124 Venäjän kansalaista enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuva 3.1.3. Suurimmat vieraskieliset ryhmät Etelä-Karjalassa 31.12.2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot.

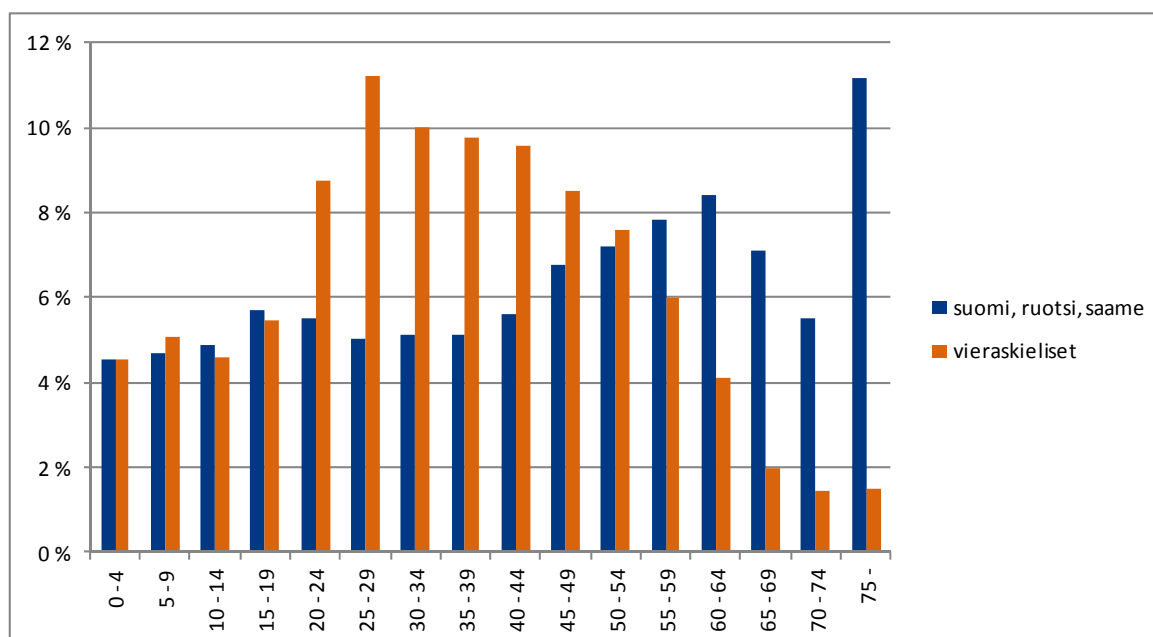
Etelä-Karjalassa oli vuoden 2012 lopussa muun kuin suomen-, ruotsin- tai saamenkielisiä asukkaita noin 5 850 eli noin 1 400 enemmän kuin ulkomaan kansalaisia. Muunkielisistä lähes kaksi kolmasosaa (64 % eli noin 3 700) oli venäjänkielisiä. Toiseksi suurin ryhmä oli virokieliset. Heitä oli noin 6 % vieraskielisistä eli noin 340. Muut kieliryhmät ovat selvästi pienempiä.

Verrattuna vuoteen 2011 vieraskielisten määrä kasvoi 10 % (+509 henkilöä). Eniten kasvoi venäjänkielisten asukkaiden määrä (+327 henkilöä, 10 %). Virokielisiä oli 16 % (+47 henkilöä) edellisvuotta enemmän. Seuraavien ryhmien kasvu oli vähäisempää (arabia ja vietnam + 12 henkilöä).

Taulukko 3.1.1. Vieraskieliset ja ulkomaan kansalaiset kunnittain Etelä-Karjalassa 31.12.2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot.

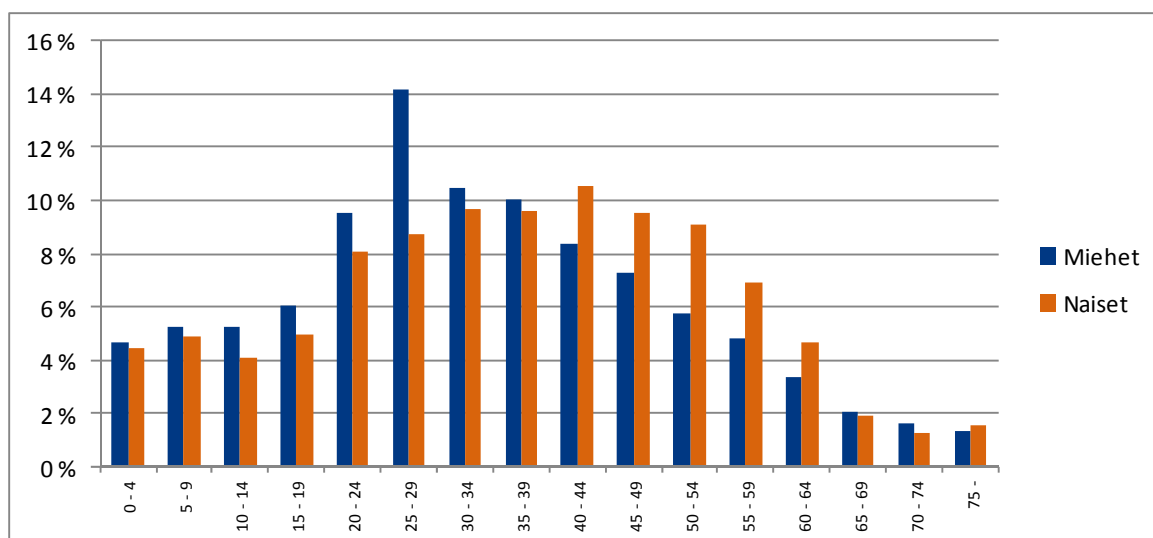
	Väkiluku	Vieraskieliset		Ulkomaan kansalaiset	
Imatra	28 294	1 238	4,4 %	884	3,1 %
Lappeenranta	72 424	3 993	5,5 %	2 841	3,9 %
Lemi	3 059	66	2,2 %	41	1,3 %
Luumäki	5 022	140	2,8 %	97	1,9 %
Parikkala	5 591	102	1,8 %	78	1,4 %
Rautjärvi	3 784	58	1,5 %	47	1,2 %
Ruokolahti	5 577	76	1,4 %	61	1,1 %
Savitaipale	3 764	36	1,0 %	28	0,7 %
Taipalsaari	4 840	140	2,9 %	102	2,1 %
Etelä-Karjala	132 355	5 849	4,4 %	4 179	3,2 %
Koko maa	5 426 674	266 949	4,9 %	195 511	3,6 %

Kunnittain vertailtuna sekä vieraskielisten että ulkomaan kansalaisten suhteellinen osuus on selkeästi suurin Lappeenrannassa. Kaupungin asukkaista 5,5 % on vieraskielisiä ja lähes 4 % ulkomaan kansalaisia. Imatralla vieraskielisten osuus oli 4,4 % ja ulkomaan kansalaisten osuus 3,1 % koko väestöstä – osuudet jäivät kuitenkin koko maan keskiarvon alle (koko maa vieraskieliset 4,9 %, ulkomaan kansalaiset 3,6 %). Vähiten ulkomaalaisia on Savitaipaleella.

Kuva 3.1.4. Vieraskielisten kansalaisten jakautuminen ikäluokkiin Etelä-Karjalassa 31.12.2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötalastot.

Myös Etelä-Karjalassa vieraskielisten ikärakenne on selvästi kantaväestöä nuorempi. Suurin ikäryhmä on 25–29-vuotiaat. Lähes puolet (49 %) vieraskielisistä kuuluu 20–44-vuotiaiden ikäryhmään, kun vastaava osuus kantaväestössä on 26 %. Tilanne on päinvastainen vanhemmissa ikäryhmissä: 50 vuotta täyttäneiden osuus vieraskielisistä on 23 % (kantaväestö 47 %).

Kuva 3.1.5. Vieraskielisten kansalaisten jakautuminen sukupuolen mukaan ikäluokkiin Etelä-Karjalassa 31.12.2012. Lähde: Tilastokeskus, väestötalastot.

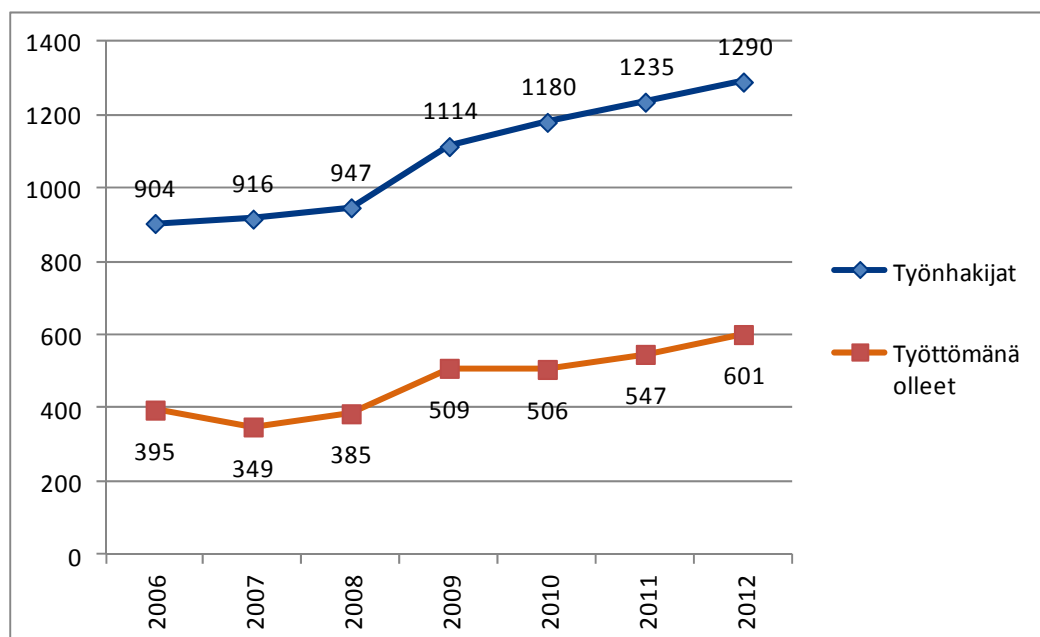
Etelä-Karjalan vieraskielisistä 45 % on miehiä ja 55 % naisia. Miesten suurin ikäryhmä on 25–29-vuotiaat. Ikäryhmässä on noin 370 henkilöä eli 14 % vieraskielisistä miehistä. Naisten ikäjakauma on tasaisempi ja vanhempi kuin miesten. Naisten suurin ikäluokka on 40–44-vuotiaat, johon kuuluu 11 % naisista (340 henkilöä).

3.2 Ulkomaalaiset työnhakijat Etelä-Karjalassa

Taulukko 3.2.1. Ulkomaalaiset työnhakijat Etelä-Karjalassa vuosina 2006–2012. Vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

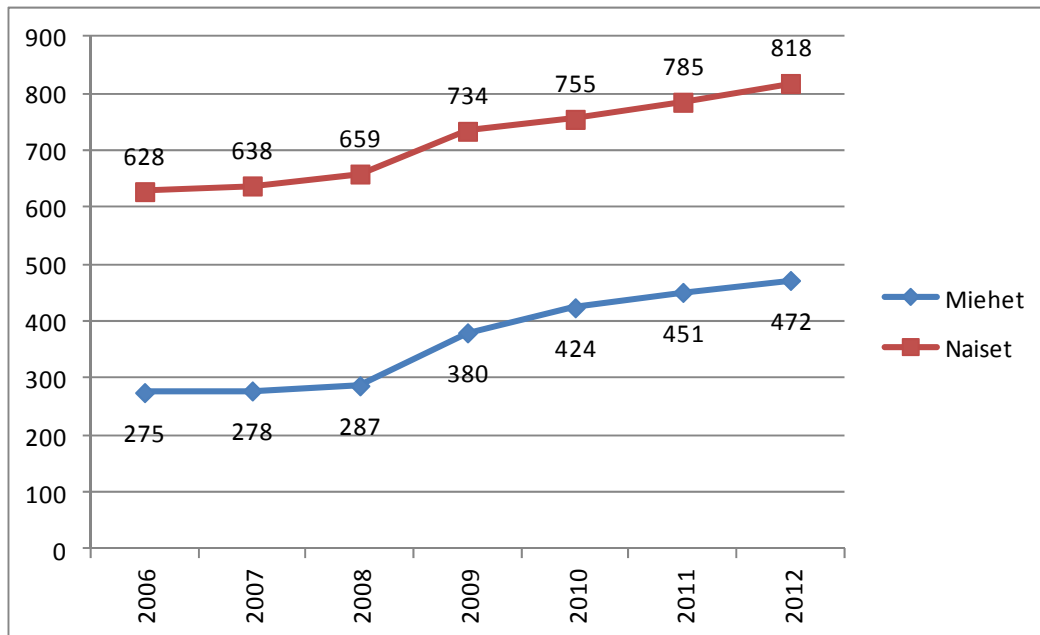
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Työnhakijat	904	916	947	1114	1180	1235	1290
Miehet	30 %	30 %	30 %	34 %	36 %	37 %	37 %
Naiset	69 %	70 %	70 %	66 %	64 %	64 %	63 %
Alle 25-v.	9 %	9 %	8 %	9 %	9 %	9 %	8 %
25–49 v.	66 %	66 %	63 %	62 %	60 %	60 %	59 %
yli 50 v.	25 %	26 %	29 %	29 %	31 %	31 %	33 %
Työttömänä olleet	44 %	38 %	41 %	46 %	43 %	44 %	47 %

Etelä-Karjalassa oli vuonna 2012 lähes 1 300 ulkomaalaista työnhakijaa. Työttömiä heistä oli 47 % (koko maa 47 %). Naisten osuus hakijoista oli keskimääräistä suurempi (63 %, koko maa 54 %). Etelä-Karjalassa alle 25-vuotiaiden ulkomaalaisten työttömien ryhmä (8 %) oli koko maahan verrattuna (12 %) pieni, mutta 50 vuotta täyttäneitä oli työnhakijoista koko maata selvästi enemmän (Etelä-Karjala 33 %, koko maa 20 %). Kaikista työnhakijoista ulkomaan kansalaisia oli 9,3 % (koko maa 9,7 %). Vuonna 2006 osuus oli 5,9 %.

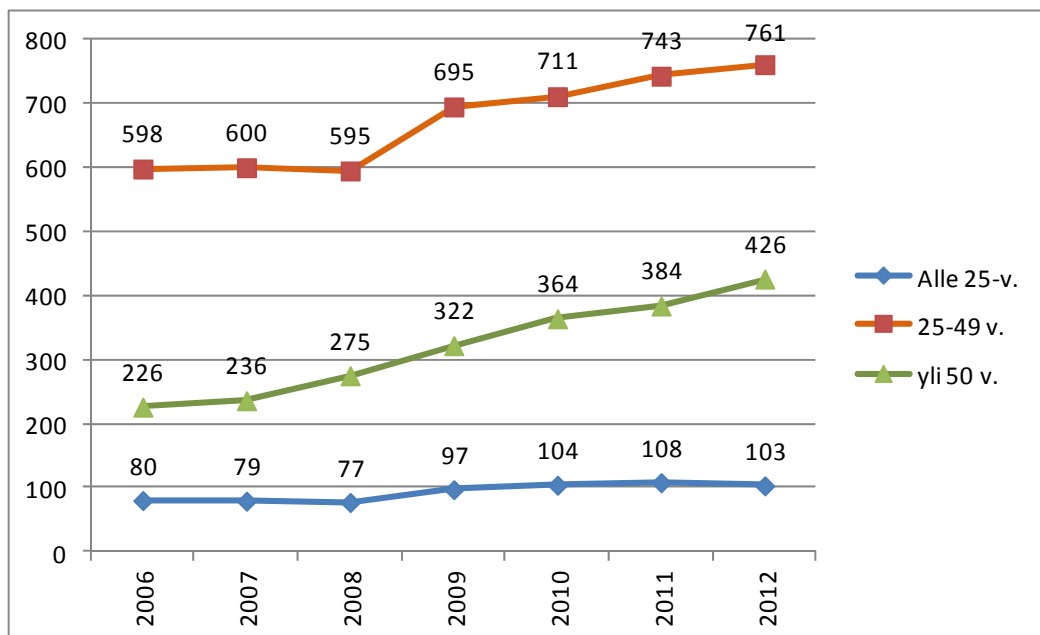
Kuva 3.2.1. Ulkomaalaiset työnhakijat (kaikki) Etelä-Karjalassa vuosina 2006–2012. Vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Kaikkien ulkomaalaisten työnhakijoiden kokonaismäärä on kasvanut 43 % vuosina 2006–2012. Samaan aikaan työttömien hakijoiden määrä kasvoi 52 %. Työttömien määrä oli alhaisimmillaan vuonna 2007. Vuonna 2012 työttömien osuus kaikista hakijoista oli 47 %.

Kuva 3.2.2. Ulkomaalaiset työnhakijat (kaikki) Etelä-Karjalassa sukupuolen mukaan vuosina 2006–2012. Vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Etelä-Karjalan TE-toimistoissa oli työnhakijana noin 800 naista ja lähes 500 miestä. Miesten osuus hakijoista on kasvanut 30 prosentista 37 prosenttiin. Vuosina 2011–2012 osuus on pysytellyt samalla tasolla.

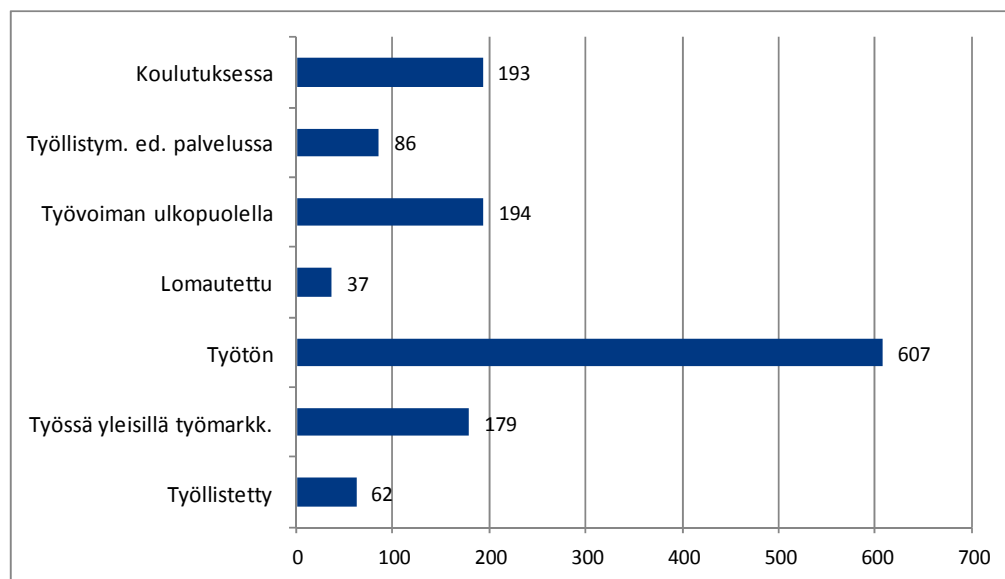
Kuva 3.2.3. Ulkomaalaiset työnhakijat (kaikki) Etelä-Karjalassa ikäryhmittäin vuosina 2006–2012. Vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Koko tarkastelujakson ajan 25–49-vuotiaiden ryhmä on ollut suurin. Ryhmän osuus hakijoista on kuitenkin tippunut 66 prosentista 59 prosenttiin. Alle 25-vuotiaiden ryhmä on pienentynyt prosenttiyksikön verran. Suurinta suhteellista kasvua on ollut yli 50-vuotiaiden ryhmässä. Kun vuonna 2006 heidän osuutensa hakijoista oli neljännes, viimeisimpien tilastotietojen mukaan osuus on nyt kolmannes.

Taulukko 3.2.2. Ulkomaalaisten työnhakijoiden aktiivointiaste Etelä-Karjalassa vuosina 2006–2012. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto, Ulkomaalaisten aktiivointiaste = palveluissa yhteensä laskentapäivänä olleiden ulkomaalaisten osuus palveluissa yhteensä laskentapäivänä olleiden ulkomaalaisten ja ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden summasta.

Etelä-Karjala	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ulkomaalaisten aktiivointiaste	44,6	50,9	46,7	40,9	44,8	42,0	37,6

Työvoimapolitiisilla toimenpiteillä edistetään ulkomaalaisten työllisyyttä. Vuonna 2012 ulkomaalaisten työnhakijoiden aktiivointiaste oli 37,6 %. Koko maassa osuus oli 40,7 %. Kaikkien työnhakijoiden osalta aktiivointiaste oli 28,3 %.

Kuva 3.2.4. Ulkomaalaisten työnhakijoiden työllisyystilanne Etelä-Karjalassa vuoden 2013 maaliskuun laskentapäivän mukaan. Poistettu luokat työttömyyseläkkeellä + lyhennetyllä työviikolla. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

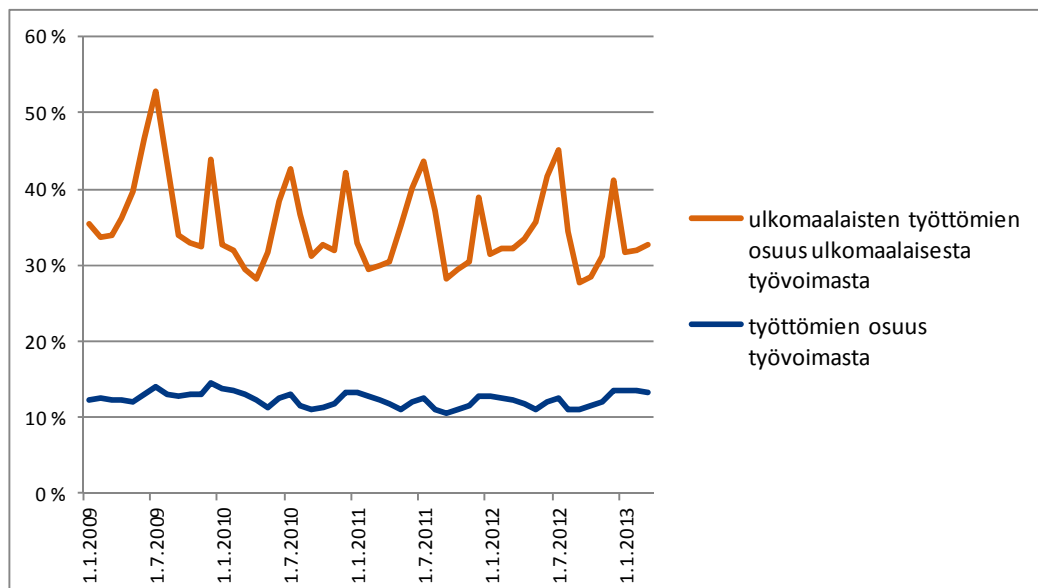
Maaliskuun 2013 lopussa Etelä-Karjalassa oli noin 1 360 ulkomaalaista työnhakijaa. Heistä 45 % eli 607 henkilöä oli työttömänä (koko maa 46 %) ja 3 % lomautettuna (koko maa 3 %). Työllistettynä oli 62 henkilöä, joka vastaa viittä prosenttia kaikista työnhakijoista. Työllistymistä edistäviin palveluihin osallistui 6 % työnhakijoista. Koko maassa osuus oli pienempi eli 4 %. Koulutukseen osallistui kuun lopussa 14 % työnhakijoista (koko maa 13 %). Valtaosa ulkomaalaisten aloittamasta työvoimapolitiisesta koulutuksesta on valmentavaa koulutusta.

Taulukko 3.2.3. Suurimmat työnhakijaryhmät (kaikki) kansalaisuuksittain Etelä-Karjalassa vuosina 2006–2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Irak	7	16	18	22	17
Kiina	5	7	8	6	10	14	14
Thaimaa	19	24	30	35	37	40	48
Turkki	21	19	24	31	31	28	29
Ukraina	17	15	13	13	14	14	14
Venäjä	671	676	688	766	814	854	886
Viro	34	32	32	49	56	52	49

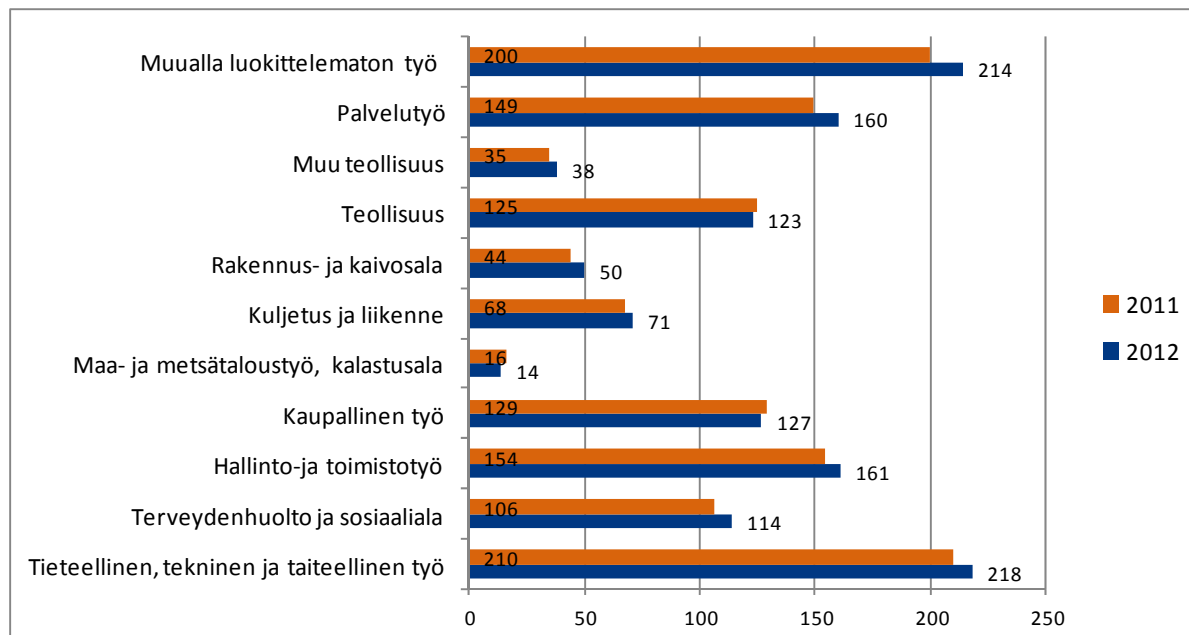
Venäläisten osuus työnhakijoissa korostuu. Noin 69 % ulkomaalaisista työnhakijoista on venäläisiä. Osuus kaikista ulkomaalaisista työnhakijoista on laskenut – vuonna 2006 osuus oli vielä 74 %. Seuraavaksi suu-

rimmiksi kansalaisuusryhmiä ovat nousseet virolaiset ja thaimaalaiset. Molempien osuus ulkomaalaisista työnhakijoista on 4 %. Muut kansallisuusryhmät ovat selvästi pienempiä.

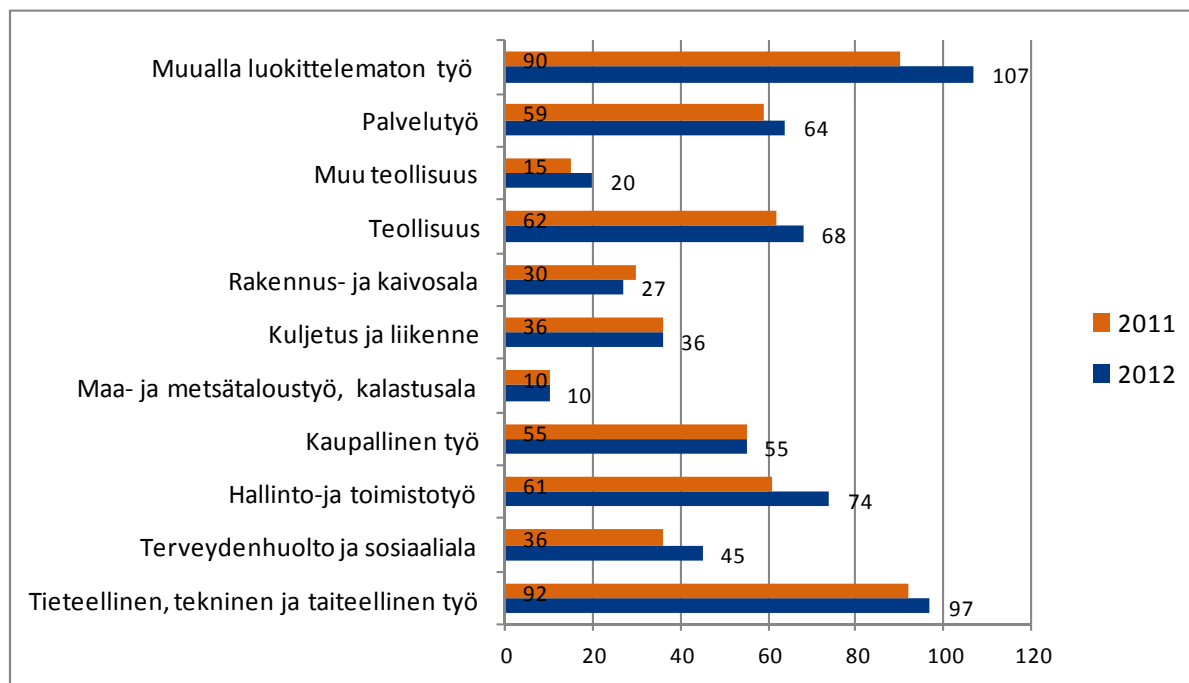
Kuva 3.2.5. Ulkomaalaisten ja koko väestön työttömyysasteet Etelä-Karjalassa 1.1.2009–31.3.2013. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Ulkomaalaisten työttömyysaste on huomattavasti koko väestön työttömyysastetta korkeampi. Maaliskuun 2013 lopussa ulkomaalaisten työttömien osuus ulkomaalaisesta työvoimasta oli Etelä-Karjalassa 32,6 % (koko maa 26,2 %). Kausivaihtelu on selvästi nähtävissä; ulkomaalaisten työttömyysaste on korkeimmillaan vuosittain keskipäivällä ja vuoden lopussa. Koko väestön työttömyysaste oli 13,2 %.

Kuva 3.2.6. Ulkomaalaiset työnhakijat (kaikki) ammattiryhmittäin Etelä-Karjalassa vuosina 2011 ja 2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto. Jos työnhakijalla ei ole esittää työhistoriaan liittyviä asiakirjoja eikä hakijalle näin ollen voida määrittää ammattia, merkitsee TE-toimiston virkailija hakijalle "ei ammattia = muualla luokittelematon työ". Tämä vaikuttaa osaltaan ryhmän suuruuteen.

Ammattiryhmittäin tarkasteltuna suurin työnhakijoiden ryhmä oli tieteellinen, tekninen ja taiteellinen työ (218 henkeä, 17 %). Koko maahan verrattuna (13 %) suhteellinen osuus on hieman suurempi. Lähes yhtä suuri oli ei ammattia -ryhmä – siihen sijoittui niin ikään 17 % (214 henkilöä, katso kuvan 3.2.6. alaviite). Suhteellinen osuus oli koko maassa 32 %. Hallinto- ja toimistotyön ammattiryhmän hakijoita oli 13 % (koko maa 8 %) ja kaupallisen työn 10 % (koko maa 7 %).

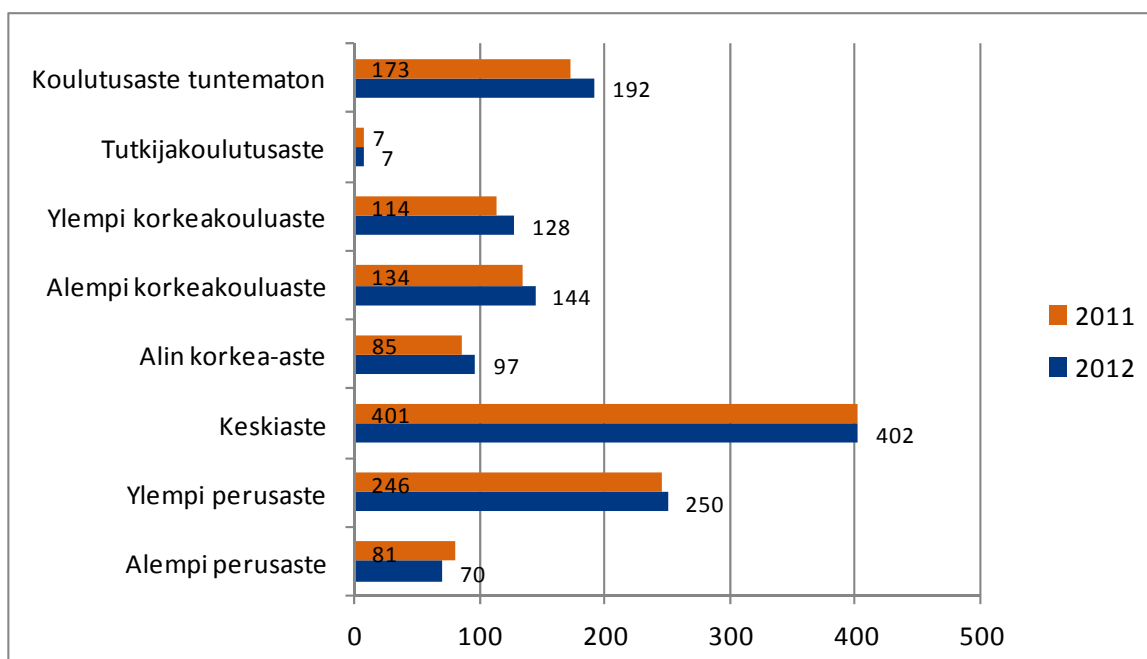
Kuva 3.2.7. Ulkomaalaiset työttömät (sisältää lomautetut) työnhakijat ammattiryhmittäin Etelä-Karjalassa vuosina 2011 ja 2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto. Jos työnhakijalla ei ole esittänyt työhistoriaan liittyviä asiakirjoja eikä hakijalle näin ollen voida määrittää ammattia, merkitsee TE-toimiston virkailija hakijalle "ei ammattia = muualla luokittelematon työ". Tämä vaikuttaa osaltaan ryhmän suuruuteen.

Työttömien työnhakijoiden suurin ammattiryhmä on ei ammattia -ryhmä 18 prosentin osuudella hakijoista. Tieteellisen, teknisen ja taiteellisen työn osuus on toiseksi suurin (16 %). Hallinto- ja toimistotyön osuus oli 12 %. Edellisvuoteen verrattuna eniten työttömyys kasvoi ei-ammattia -ryhmässä. Ainoastaan rakennusalan työttömien määrä pieneni (- 3 henkilöä).

Taulukko 3.2.4. Suurimmat työnhakijaryhmät ammattiryhmittäin Etelä-Karjalassa vuonna 2012 (vuosikeskiarvo laskentapäivän mukaan). Työttömät sis. lomautetut. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

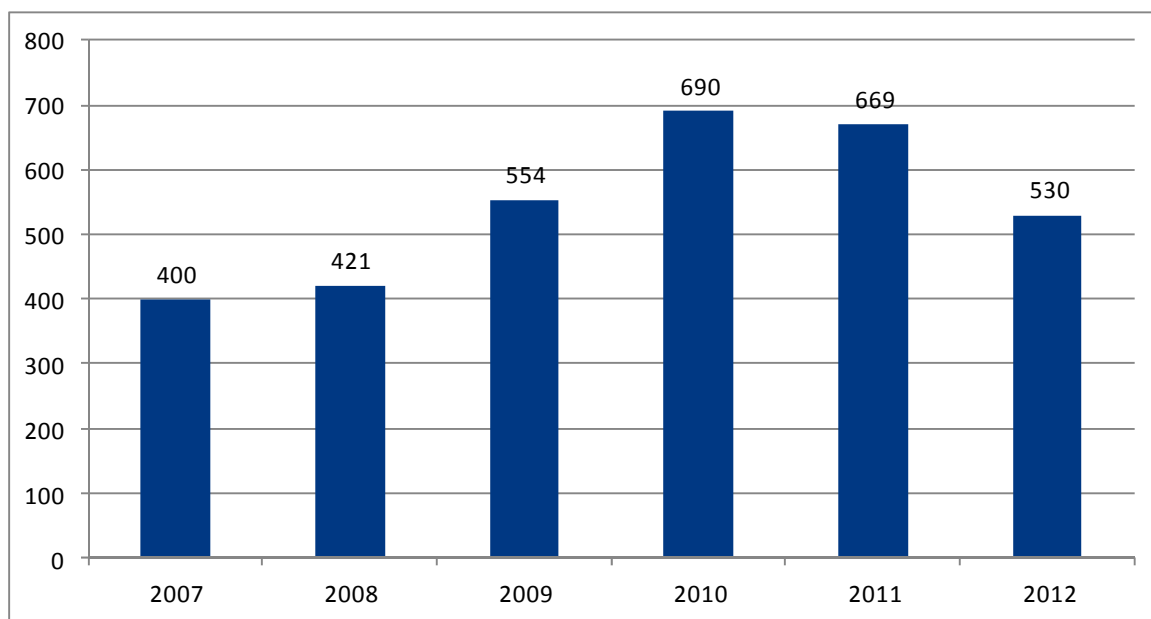
Etelä-Karjala	Kaikki	Työttömät
Myyjä	80	32
Kirjanpitäjä	41	17
Toimistotyöntekijä	32	13
Kokki	31	10
Laitossiivoaja	25	14
Kuorma-autonkuljettaja	20	12
Ompelija	20	9
Sairaanhoitaja	18	7
Perushoitaja	18	7
Keittiötyöntekijä	17	7
Rakennustyöntekijä	14	6
Venäjän kielen opettaja	13	7
Hitsaaja	12	5
Sekatyöntekijä (rakennusala)	11	6
Ravintolatyöntekijä	11	5
Autonasentaja (huoltokorjaamo)	10	6
Ravintolan tarjoilija	10	...

Vuonna 2012 ammateittain tarkasteltuna eniten hakijoita (pl. ei ammattia -ryhmä) oli selkeästi myyjien ammattiryhmässä (noin 6 % kaikista ja 5 % työttömistä työnhakijoista). Kirjanpitäjiä ja toimistotyöntekijöitä oli myös paljon hakijoina. Palvelutyön ammateista nousivat esiin kokin ja laitossiivoajan ammatit.

Kuva 3.2.8. Ulkomaalaiset työnhakijat (kaikki) koulutusasteen mukaan Etelä-Karjalassa vuosina 2011 ja 2012 (vuosikeskiarvo). Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto. Ryhmään "koulutusaste tuntematon" merkitään työnhakijat, joiden koulutusastetta ei ole voitu määrittää mm. puuttuvien opintoasiakirjojen takia.

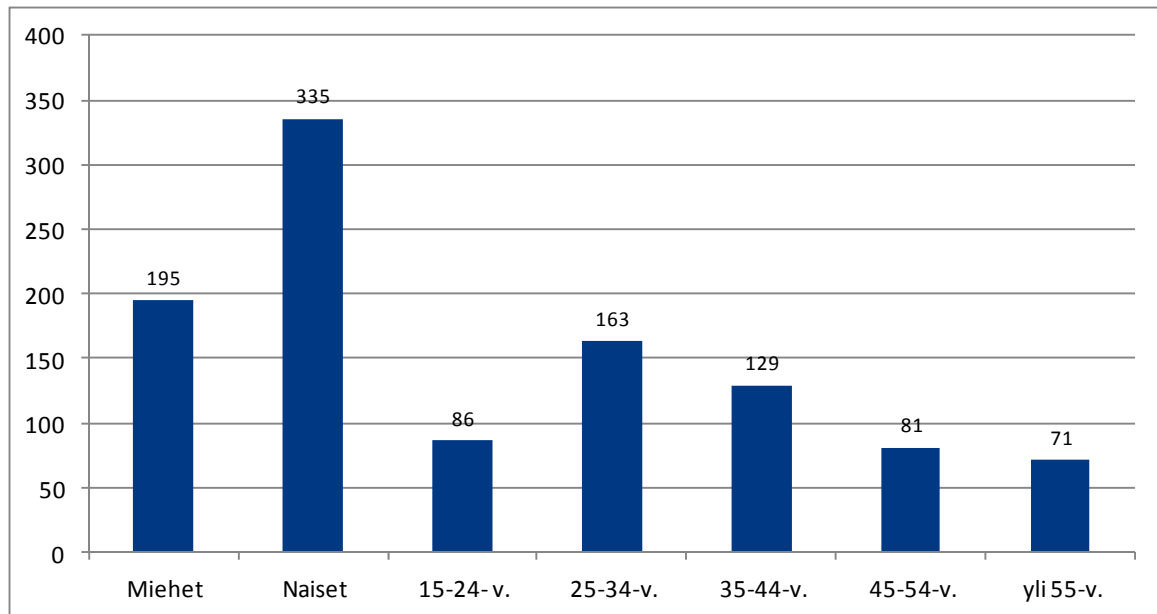
Lähes kolmannes (31 %) ulkomaalaisista työnhakijoista on saanut keskiasteen koulutuksen (sisältää myös pelkät ylioppilastutkinnot). Koko maan keskiarvo on 28 %. Ylemmän perusasteen (peruskoulu + entinen keskikoulu) tutkinto oli 19 prosentilla (koko maa 20 %). Etelä-Karjalassa alimman korkeakouluasteen saaneiden hakijoiden osuus (8 %) oli valtakunnallista keskiarvoa suurempi. Alemman (11 %) sekä ylemmän (10 %) korkeakouluasteen² tutkinnon suorittaneiden osuudet olivat koko maata suurempia. Koko maassa on "koulutusaste tuntematon" -ryhmän suhteellinen osuus (23 %) selvästi Etelä-Karjalaa (15 %) suurempi. Vuoteen 2011 verrattuna lukumääräisesti eniten kasvoi koulutusasteeltaan tuntemattomien hakijoiden määrä.

Kuva 3.2.9. Vuonna 2012 tehdyt kotoutumissuunnitelmat Etelä-Karjalassa. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Vuonna 2012 Kaakkois-Suomen ELYn alueella tehtiin yhteensä 2 227 kotoutumissuunnitelmaa. Määrä on ELY-alueiden välisessä vertailussa toiseksi suurin Uudenmaan jälkeen. Etelä-Karjalassa tehtyjä suunnitelmia oli 530. Tarkastelujaksolla tehtyjen suunnitelmien määrä oli suurimmillaan vuonna 2010. Vuoteen 2006 verrattuna tehtyjen suunnitelmien määrä on kasvanut 33 %.

² Alimman korkea-asteen koulutuksiksi luetaan mm. teknikon, agrologin, hortonomin, artenomin ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja. Alemmaan korkeakouluasteeseen luetaan ammattikorkeakoulututkinnot ja yliopistojen alemmat korkeakoulututkinnot sekä mm. insinööri, metsätalousinsinööri ja merikapteeni.

Kuva 3.2.10. Vuonna 2012 tehdyt kotoutumissuunnitelmat Etelä-Karjalassa iän mukaan. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Kotoutumissuunnitelmista 63 % tehtiin naisille. Suurin kohdeikäryhmä oli 25–34-vuotiaat, pienin yli 55-vuotiaat.

Julkaisusarjan nimi ja numero Raportteja 62/2013				
Vastuualue Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri				
Tekijät Tarja Paananen		Julkaisuaika heinäkuu 2013		
		Kustantaja Julkaisija Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus		
		Hankkeen rahoittaja toimeksiantaja Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus		
Julkaisun nimi Tilastoja Kaakkois-Suomen ulkomaalaistaustaisesta väestöstä ja työnhakijoista				
Tiivistelmä <p>Tässä raportissa esitetään tilastoja Kaakkois-Suomen ulkomaalaistaustaisesta väestöstä (lähteenä Tilastokeskus, väestöttilastot) ja työnhakijoista (lähteenä TEM, työnvälitystilastot) maakunnittain. Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan osuudet ovat tietosisällöltään identtiset.</p> <p>Ulkomaalaistaustaisista työntekijöistä on vaikea saada kattavaa ja alueellista tilastotietoa. Etenkin tilapäisestä työvoimasta tiedot ovat puutteellisia ja hajallaan hallinnon rekistereissä. Tilastotiedot voidaan rajata kansalaisuuden, syntymämaan, äidinkielen tai näiden yhdistelmien perusteella. Eniten ulkomaalaisia tuottaa syntymämaaluokitus ja vähiten kansalaisuuden mukainen luokittelu.</p> <p>Maahanmuuttajaväestö keskittyy suuriin kaupunkeihin ja erityisesti pääkaupunkiseudulle. Kaakkois-Suomessa asui 10 600 ulkomaan kansalaista vuoden 2012 lopussa, mikä oli noin 700 edellisvuotta enemmän. Kymenlaaksossa heistä asui 6 400 henkeä. Lähes puolet eli 48 % Kaakkois-Suomen ulkomaiden kansalaisista on venäläisiä (noin 5 100 henkilöä). Koko Suomessa asuvista Venäjän kansalaisista asuu Kaakkois-Suomessa 17 %.</p>				
Asiasanat (YSA:n mukaan) Kaakkois-Suomi, ulkomaalaiset, vieraskieliset, tilastot, työnhakijat, väestö				
ISBN (painettu)	ISBN (PDF) 978-952-257-810-5	ISSN-L 2242-2846	ISSN (painettu) –	ISSN (verkkojulkaisu) 2242-2854
www www.ely-keskus.fi/julkaisut www.doria.fi		URN URN:ISBN:978-952-257-810-5	Kieli suomi	Sivumäärä 29
Julkaisun myynti/jakaja Julkaisu on saatavana vain verkkojulkaisuna.				
Kustannuspaikka ja aika Kouvola 2013			Painotalo –	

**RAPORTEJA 62 | 2013
TILASTOJA KAAKKOIS-SUOMEN ULKOMAALAISTAUSTAISESTA
VÄESTÖSTÄ JA TYÖNHAKIJOISTA**

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ISBN 978-952-257-810-5 (PDF)

ISSN-L 2242-2846

ISSN 2242-2854 (verkkójulkaisu)

URN:ISBN:978-952-257-810-5

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus